Italya, Habeş toprakları yerine kendisine başka bir müstemlike verilmesini isteyecek.

AKŞAM

Yarından itibaren birinci nevi ekmeğin 12 kuruş 10 paraya satılması kararlaştırıld.

Sene 18 — No. 6151 — *Fiatı her yerde 5 kuruş* PAZAR — 1 Kânunuevvel 1935 *Telefon:* 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Sulh çok yakın görünüyor Pariste bir proje hazırlanıyor

İtalya eskisi gibi, uzlaşmayı reddetmiyor. İngilizlere göre petrola ambargo konulunca İtalya harbe devam edemiyecek

Cenevre 30 — İtalya - Habeş anlaşmazlığı gene siyasî bir safhaya intikal etmek üzeredir. 18 ler komisyonu İtalyayı, sülhe icbar edecek zecri tedbirleri kuvvetlendirmek maksadile 12 kânunu evvelde toplanmağa hazırlanırken, Pariste de İngiliz dış işleri bakanlığının Habeş işleri şube müdürü M. Peterson ve Fransız mütehassıslarının iştirakile, bir sülh projesi hazırlanmakta bulunduğu rivayetleri kuvvetlenmektedir. Buradaki kanaat, İtalyanın sulhe yanaşacağı fikrindedir.

Esasen İtalya hükûmeti, mevcud bazı alâime göre eskisi gibi itilâfgiriz görünmemektedir.

Petrola, pamuk ve bakıra ambargo

Cenevre 30 — Zecrî tedbirler komitesi 12 kânunuevvelde yapacağı toplantıda petrol ile beraber, pamukla bakıra ambargo konması meselesini tetkik edecek, fakat evvelemirde M. Laval ile lord Edeni istimzaç edecektir.

Londra 30 — Kabinenin gelecek pazartesi günkü toplantısında İngilterenin 18 ler komitesine iştirâk edecek olan delegesi tayin edilmekle beraber, Kanadanın teklifini komiteye kabul ettirmeğe çalışması için bu delegeye verilmesi gereken talimat da kararlaştırılacaktır.

Haber verildiğine göre, İngiltere, petrol ambargosu halledildikten sonra yün ve bakır üzerine de ambargo konmasını teklif etmek tasavvurundadır.

Sulh projesi

M. Peterson Pariste kalmak için talimat aldı

Londra 30 (A.A.) — Haber alındığına göre, İngiliz hükûmeti, dış bakanlığı Habeş işleri şube direktörü M. Petersona işarı ahire kadar Pariste kalmasını bildirmiştir.

B. Peterson bu hafta sonunda Londraya dönecekti.

Bu yeni karar, Fransız ve İngiliz eksperlerinin bir sulh projesi hazırlamalarının arzu edilmekte olduğunu gösterir mahiyette telâkki edilmektedir.

İtalya, petrol yasağını harp sebebi addetmiyecek

Roma 30 — İtalyanın Paris büyük elçisi M. Ceruttinin M. Lavali ziyaret ederek petrola ambargo konulmasını hükûmeti metbuasının bir sebebi harp addedeceğini tebliğ ettiği katiyetle tekzip ediliyor.

Umumî seferberlik yok

Roma 30 (A.A.) — Milis kıtaları hariç olmak üzere, İtalyanın, silâh altında 1,080,000 askeri vardır. Vaziyet, bunların terhis edilmelerine ihtimal göstermiyorsa da umumî seferberlik yapılacağına dair yabancı memleketlerde dönen rivayetlerin de aslı yoktur.

Petrolsuz harp olamaz

Paris 30 — Oeuvre gazetesi yazıyor:

«İngiliz dış bakanlığı nikbindir. Çünkü artık Mussolini, Fransanın yalnız başına hareket etmiyeceğini öğrenmiştir. Bundan dolayı İngiliz dış bakanlığı, barışın pek uzak olmadığı fikrindedir. Petrol ambargosunun tatbik edileceği tarih tesbit olunacak ve bu suretle petrolsuz muharebe, imkânsız bir hale gelecektir.»

İtalyan kabinesinin toplantısı

Londra 30 — 18 ler komitesinin petrole ambargo koyacağı tahakkuk etmesi üzerine bugün İtalyan kabinesi M. Musolininin riyaseti altında toplanarak vaziyeti tetkik edecektir.

İtalyanlar Brenner hududundan kaldırdıkları askerleri, kısmen Fransız hududuna gönderdiklerini tekzip etmekle beraber, o huduttaki askerlerini geri çektikleri muhakkaktır. Geçen hafta içinde Süveyş kanalından doğu Afrikasına giden 18,000 İtalyan askeri geçmiştir.

Cephelerde dün mühim bir hareket olmadı

İtalyanlar Dagaburu gene topa tuttular cephelerde ufak tefek müsademe oldu

Roma 30 (A.A.) — Neşrolunan resmî bir tebliğ, İtalyan hava kuvvetlerinin Daggabouru bombardıman ederek, cephane depolarını tahrip ettiklerini teyid etmektedir.

Eryhtre cephesinde, bir İtalyan bölüğü, Abara yakınında bir Habeş bölüğünü mağlûp etmiştir.

İkinci kolorduya mensup yerli kıtalarla, İtalyan kıtaları, Maicanetta mevkiinde, Habeş kıtalarını bozguna uğratarak bir çok esir almışlardır.

Dagabur topa tutulurken

Mogadiçyo 30 — İtalyan tayyareleri Daggabur müstahkem mevkiini bombardıman ederlerken silâhlı Habeşlilerin paniğe uğrıyarak üzerine kızıl haç işaretli binaya sığındıklarını görmüşlerdir.

İtalyan tayyareleri bu işaretin bombardımandan masun kalmak için kullanıldığını bilmekle beraber bu binaya değil yalnız siperlere ve askerî yerlere bombalar atmışlardır.

Gorahai 30 (A.A.) — Evvelki gün Dagabura karşı yapılan bombardıman hakkında şu tafsilât verilmektedir:

5 Caproni uçağından mürekkep olan birinci filo Habeş tahkimatını tesbit ettikten sonra bombardumana başlamıştır. Dört dakika sonra gelen ikinci filo da birincisi gibi taşıdığı bombaların yarısını kullanmıştır.

Bundan sonra uçaklar şehrin üzerinde beş dakika kadar uçarak bombardımanın neticelerini tetkik etmişler ve tahkimatın büyük bir kısmının tahdip edildiğini tesbit ettikten sonra yeniden bombardımana başlamışlardır.

Böylece 15 dakikada bir fasıla ile filo dört defa bombardıman yapmışlardır.

(Devamı 10 uncu sahifede)

Habeş kumandanlarından Ras Seyumun muhafızları arasında çekilmiş en son resmi

Ekmek işi, un narhile kökünden halledildi

Tacirler, dün borsada Ziraat bankasından daha aşağı fiatle buğday sattılar

Zahire borsasında Ziraat bankasının nümunelerini tetkik eden tacirler

Ziraat bankasının buğday fiatlerini 7,5 kuruşa indirmesi ve una narh konması ile ekmek işi kökünden halledilmiştir.

Yarından itibaren birinci nevi ekmek 12 kuruş on paraya satılacaktır. İkinci nevi ekmek ve francala fiatleri şimdilik olduğu gibi bırakılmıştır.

Belediyenin una narh koyması değirmencileri telâşa düşürmüştür. Hattâ dün borsada bu yüzden çok az alış veriş olmuştur. Ziraat bankası piyasaya 300 ton buğday çıkardığı halde hiç

(Devamı 10 cu sahifede)

Köstence göçmenleri

İzmit köylüleri 3000 göçmeni kabul ediyorlar

İzmit 29 (Akşam) — Cumuriyet halk partisi İzmit merkezi kongresi bugün başkan Zonguldak saylavı bay Halil Türkmenin bir söylevi ile açıldı.

Kongrede hazır bulunan İzmit valisi bay Hâmit, köy mümessillerinin Köstenceden gelen 3000 ırkdaşımızın yanlarında yerleştirilmesi hakkında fikirlerini sormuştur. Mümessiller hep bir ağızdan:

— Kardeşlerimizi evlerimizde de barındırabiliriz.

Diye bağırarak cevap vermişlerdir. Kongre sekiz saat sürmüştür.

***

Nazım vapurile gelen göçmenlerin son kafilesi dün Trakyaya sevk edilmiştir. Bursa vapurile gelen 900 göçmenden bir kısmı dün Geliboluya çıkarılmış, bir kısmı da Çanakkaleye gönderilmiştir. Bursa vapuru da Çanakkaleden Köstenceye giderek göçmen alacaktır.

Cumhuriyet vapuru dün Köstenceye hareket etmiştir. Vapur 2900 kişilik bir göçmen kafilesini Köstenceden getirecektir.

[Türkiyede tüten fabrika bacaları gittikçe çoğalıyor.] -Gazetelerden-

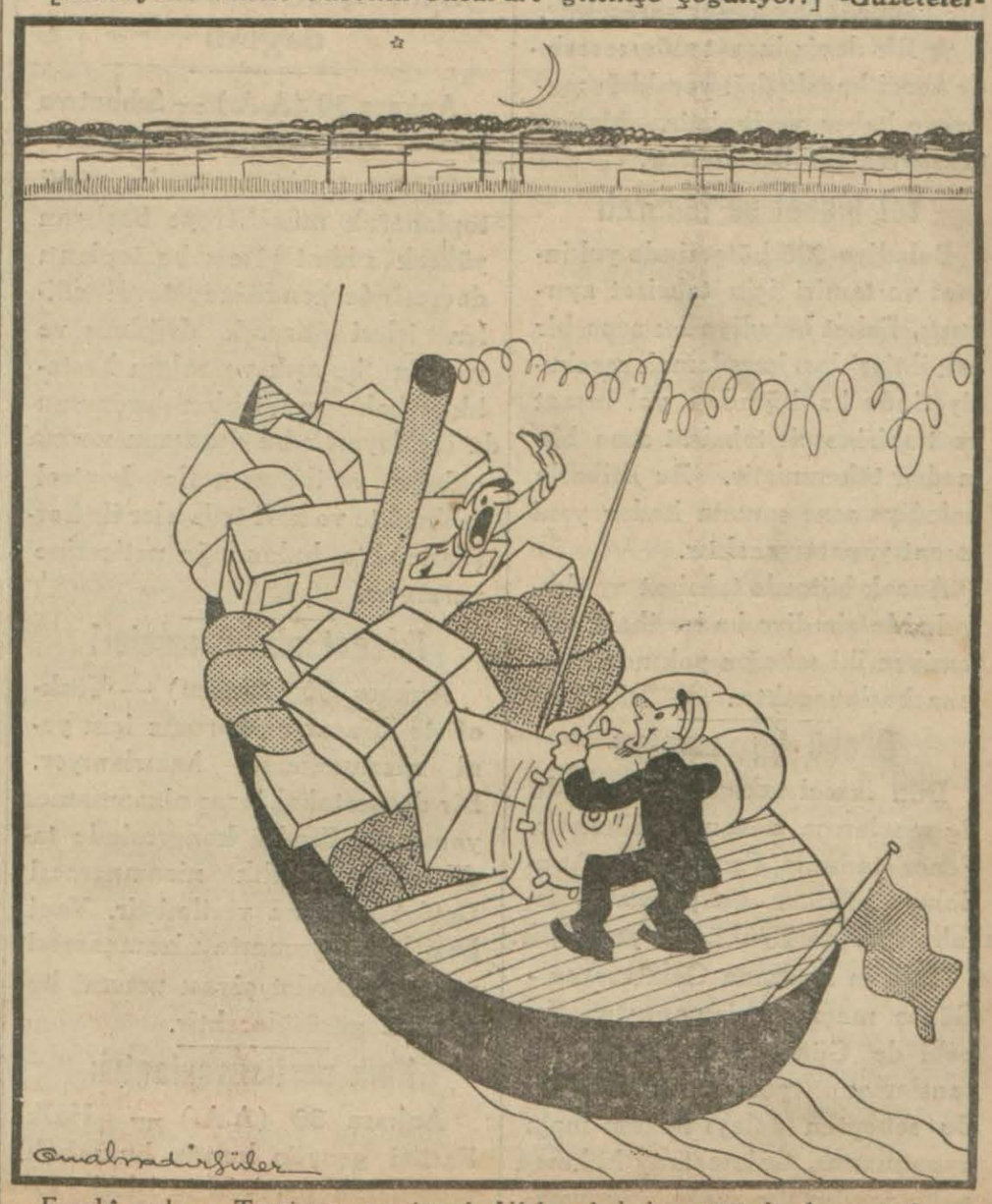

Ecnebî mal — Tornistan, tornistan!...Ufukta bulutlar göründü, batacağız!..

POLITIKA

İtalya yaz mı geçiyor?

On gün sonra Cenevrede toplanacak on sekizler komitesinin, İtalyaya petrol ihracını da yasak edeceği gerçekleşiyor. Petrol satan memleketlerle Amerikanın, İngilterenin, Fransanın bu yasaktan yana oldukları anlaşılıyor.

İtalyanın, Habeşistanda harbe devam etmek için petrola o kadar çok ihtiyacı var ki, bu yeni ambargodan sonra vaziyeti cidden çok nazikleşecektir. Her aldığını peşin, altın para ile almağa mecbur olan, zaten zengin bir devlet olmıyan İtalyanın daha şimdiden çok sıkıştığı muhakkaktır.

Halbuki muharebe durdu. İtalyanlar ileri harekete devam edemez oldular. Habeşlerden her gün bir zafer haberi geliyor. Bu haberler hemen tekzip ediliyor. Fakat ne olursa olsun, Habeşlerin manevî kuvvetlerinin ve ümitlerinin yeniden arttığını gösterir.

Bu şartlar içinde harp daha ne kadar sürebilir?

Son gelen haberler, Pariste bir anlaşma yolu bulmak için çalışıldığını ve İtalyanın artık bir uzlaşmaya yanaşacağını bildiriyor.

İki ay önce teklif edilen uzlaşma şartlarından mühim surette farklı olmayan bir teklifi kabul etmek İtalya efkârında büyük sarsıntılar husule getirir. Halbuki, bu vaziyet içinde, Habeşlerin bu derece fedakârlığa razı olmaları imkânsızdır.

Bunun içindir ki bu facianın böyle yakın zamanda, kolaylıkla ve basit bir şekilde nihayet bulacağına inanamıyoruz. — Politikacı

Küçük haberler

Karadenizde şiddetli fırtınalar virdır. Dün limanımıza Nomiko Yunan vapuru gelmiştir. Vapur Romanyadan gelirken fırtınadan direkleri kırılmış, güvertesi harap olmuştur. Vapur güçlükle bogazden içeriye girmiştir.

★ Mecliş yıl başında iki ay kış tatili yapacaktır. Acele kanunlar bundan evvel görüşülecektir.

★ Ankarada Gençlik parkında bir suni göl yaptırılacaktır.

★ Ankarada ekmek fiati 12 kuruş on paraya inmiştir.

★ Arnavutluk millî bayramı münasebetile Atatürk Arnavutluk kralına bir telgraf çekmiş, kral bu telgrafa verdiği cevapta sarsılmaz dostluk teminatını teyid etmiştir.

★ Akay, Şirketihayriye ve Haliç bugünden itibaren kış tarifelerini tatbike başlamıştır.

★ İstanbula getirilen Çanakkale vapurunun tamirine başlanmıştır. Tamir iki ay kadar sürecektir.

★ Bir deniz inşaat müessesesinde vergi kaçakçılığı yapıldığı maliyeye haber verilmiştir. Maliye araştırmalara başlamıştır.

Yol inşaat ve tamiratı

Belediye 935 bütçesinde yol inşaat ve tamiri için tahsisat ayırmıştı. Fakat belediye bu sene bir çok ihtiyaçları karşılamak mecburiyetinde kaldığından yol inşaat ve tamirine ait tahsisat sene bitmeden tükenmiştir. Bu itibarla belediye sene sonuna kadar yeni inşaat yapamıyacaktır.

Ancak bütçede tahsisat ayrıldığı halde şimdiye kadar ihale edilemiyen iki sokağın yakında inşasına başlanacaktır.

Dünkü liğ maçları

Dün ikinci takımlar arasında lig maçlarına devam edilmiştir. Fener stadında, Fenerbahçe, Anadoluya hükmen galip gelmiş, İstanbulspor da Eyübü 3-2 yenmiştir.

Taksim stadında Galatasaray - Güneş maçı yapılamamıştır. Sebebi de Güneş oyuncularının lisanslarını gösterememeleridir. Bu sebepten dolayı hakem maçı oynatmamış, Galatasaray hükmen galip sayılmıştır. Vefa, Süleymaniyeye 3 - 1 galip gelmiştir.

Bu Sabahki Telgraflar

İtalya, müstemleke istiyor

Giornale d'İtalia "Mademki Habeşistanı bize vermiyorlar, o halde başka bir müstemleke versinler„ diyor

Roma 30 — Burada çıkan Giornale d'İtalia gazetesi, Virginis Gayda imzasile yazdığı bir makalede diyor ki:

İtalya ile Habeşistan arasındaki harp, İtalyanın meşru müdafaası, müstemlekesinin emniyeti ve genişletilmesi ihtiyacından doğmuştur. Cenevre mahafili bu meşru müdafaayı ve emniyeti tanımamıştır. Yalnız söylenen nutuklarda müstemlekesini genişletmek ihtiyacı tasdik edilmiştir.

İtalya bu hakkını doğrudan doğruya ve mahallî olarak Habeşistanda tatmin etmek istedi. Şimdi bu hareket, zecrî tedbirlerle duracak olursa İtalya, halledilmemiş olan müstemleke davasını Milletler cemiyetinin tekrar nazarı tetkikine koymağa ve davasının adalet mefhumu dahilinde tetkik ve hallini istemeğe kendisinde bir hak görecektir. Zecrî tedbirlere iştirak etmiş olan devletlerden hiç biri bu davanın tetkikini ve meselenin hallini tehir ettiremez. Bunlar, İtalyan arzularını tatmin etmekle mükelleftirler. Filhakika bu devletler tehdit ile İtalyayı kendi yolundan çeviremezler. İtalyaya karşı alınan zecrî tedbirlerin şiddeti ne kadar arttırılacak olursa İtalyanın zecrî tedbirlere iştirak eden devletlerden, başka topraklarda bir hal çaresi bulmalarını istemek hakkı o derece fazlalaşacaktır.

Bu meseleyi ve bu vaziyeti devletlerin lâzım olduğu dikkatle mütalea etmeleri lâzımdır.

İngiliz hariciye nazırı Cenevredeki son nutkunda bu tehlikelerin önüne geçmek için iptidaî maddelerin daha âdilâne ve kolay bir surette tevzii meselesinin tetkikini teklif etti. Mesele dikkate şayandır. Fakat İtalyanın ortaya attığı meselenin yerine geçemez, çünkü İtalyanın istediği ticaret değil, iptidaî maddeleri ihtiva eden müstemleke elde etmektir. Fakat Fransanın sarih olarak gösterdiği muhalefet yüzünden bu meselenin gayrikabili hal olduğu görülüyor.

Şu halde soruyoruz: Cemiyeti Akvam, Adisababada halledilmesini istemediği bu meselenin nasıl önüne geçebilecektir?»

Son Telgraf Haberleri

İtalyanlara karşı ayaklanmalar

İtalyan kuvvetleri yerlilerin silâhlarını toplamağa başladı

Londra 1 — Alınan haberlere göre harp cephelerinde yeni bir hadise yoktur. Ogaden cephesinde İtalyanların geri çekildikleri doğru değildir. Yalnız Habeşlerin çevirme hareketi teşebbüslerinden sonra İtalyan ileri hareketi durmuştur.

Şimal cephesinde İtalyan çeteleri İtalyan cephesinin gerisinde sık sık görünmekte ve İtalyan menzil hatlarını bozmaktadır. Yüzer kişiden mürekkep bu çeteler halkı da ayaklandırıyor. Bir çok İtalyan nakliye kolları vurulmuştur. Habeşler cepheye kuvvet göndermeğe devam ediyorlar .

Ehali ayaklanıyor

Asmara 30 (A.A.) — İtalyan otoriteleri, işgal altındaki bölgeler ahalisinin silâhlarını muhafaza etmelerine şimdiye kadar müsaade etmekte idi. Fakat, cephe arkasında, mütemadî toplantılar ve ayaklanmalar vuku bulduğundan İtalyan komutanlığı işgal altındaki bölgeler yerlilerinin silâhten tecrid edilmelerini emretmiştir.

Adis Ababa 30 (A.A.) — Resmî bir tebliğin haber verdiğine göre, Musa Alinin şarkındaki sahranın kabileleri bir İtalyan koluna ansızın taarruz ederek püskürtmüşlerdir.

Bu çarpışmada yirmi Habeş ve yüz seksen üç İtalyan ölmüştür.

Sıhhat şûrası

Dün işlerini bitirerek dağıldı

Ankara 30 (A.A.) — Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinden:

27 son teşrin çarşamba günü toplanarak müzakereye başlıyan yüksek sıhhat şûrası bu toplantı devresinde kendisine tevdi edilen işleri bitirerek dağılmış ve yurdun bulaşık ve salgın hastalıklar bakımından olan durumunu da inceleyerek bu durumun normal olduğu ve ihtimam ile kontrol edilmekte ve kâfi tedbirler ile karşılanmakta bulunduğu neticesine varmıştır.

Ihracat nizamnameleri

Ankara 30 (Akşam) — Türkofiste ihracat mallarımız için yeni nizamnameler hazırlanıyor. Bir de portakal ihraç nizamnamesi yapılıyor. Fındık kongresinde tadil edilen fındık nizamnamesi Devlet şûrasına verilmiştir. Yeni hazırlanan yumurta nizamnamesi yakında Devlet şûrası umumî heyetinde görüşülecektir.

Halk partisi toplantısı

Ankara 30 (A.A.) — Halk Partisi genyön kurulu bu sabah toplanarak partinin iç işleri üstünde çalışmıştır.

Havacılık sergisi

Şehzadebaşında güzel bir sergi açıldı

Havacılık âlâka ve sevgisini canlı bir surette halka göstermek için Şehzadebaşında Letafet apartımanında bir sergi açılmıştır. Fatih kaymakamı bay Halûk bir nutuk söyliyerek segiyi törenle açmıştır.

Sergide zehirli gazların tesirlerini gösteren resimler, levhalar, şehid tayyarecilerin hatıralarına aid eserler, muhtelif tayyare modelleri gösterilmiştir.

Eski gümüş paralar tedavülden kalkıyor

Ankara 1 — Şubat iptidasından itibaren Türkiyede eski gümüş paralar tedavülden kalkacaktır. Bu hususta defterdarlıklara emir verilmiştir.

Bir haftalık kaçakçılık vakaları

Ankara 30 (A.A.) — Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza örgütü biri ölü 65 kaçakçı, 3602 kilo gümrük kaçağı, 201 kilo inhisar kaçağı, 10950 defter sigara kâğıdı, sekiz kilo 840 gram esrar, bir tüfek, 15 mermi, 72 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

Amurda bir hadise

Tokyo Sovyet elçisi protesto etti

Moskova 30 (A.A.) — Tokyodaki Sovyet büyük elçisi, 1858 andlaşmasiyle 1934 anlaşması hilâfına olarak, Japon bandıralı bir geminin 29 ilkteşrin tarihinde Sungariden Amur nehri boyunca hareket etmiş olmasını bu ayın 28 inde Japon hükûmeti nezdinde protesto etmiştir. Büyük elçi bu halin tekerrür etmiş olduğunu bildirerek tahkikat yapılmasını Japon dış bakanı B. Hirotadan rica etmiştir. Bakan, hadiselerden haberdar olmadığını bildirmiş ve tahkikat yapmayı vadetmiştir.

Almanya ve Cenubî Amerika devletleri

Berlin 30 (A.A.) — Alman matbuatı, Şili, Brezilya ve Arjantin elçiliklerinin büyük elçilik derecesine çıkarılmasında, Alman hükûmeti ile bu memleketler arasındaki dostluk ilgilerinin kuvvetlendirilmesi dileğini görmekte ve Alman aleyhtarı propagandanın hiç bir zaman bu devletlere icrai tesir etmediğini kaydetmektedir.

Egede yağmurların zararları

Torbalıda bir çok tarlalar su altında kaldı

İzmir 30 (Akşam) — Kuşadasında olduğu gibi Torbalı kazasına yağan fazla yağmurlardan Cellâd gölü suları taşarak mühim miktarda toprak su altında kalmıştır. Bu toprakların çoğu ekilidir. Bilhassa Çaybaşı ve Arapçı köyleri arazisi zarar görmüştür. Yağmurun devamından korkuluyor.

Başbakan

Perşembe günü Zonguldağa gidiyor

Başbakan İsmet İnönü ve ekonomi bakanı perşembe günü Zonguldağa gidecekler, Türk antrasiti fabrikasının açılma resmini yapacaklardır. Başbakan oradan Karabük havalisine giderek demir sanayii hakkında tetkikatta bulunacak ve Irmak - Filyos hattı ile Ankaraya dönecektir.

Başbakan dün Gureba hastanesini ve topçu atış okulunu ziyaret etmiştir.

Dış bakanı geldi

Dış işleri bakanı Tevfik Rüştü Aras bu sabah İstanbula gelmiştir. Şehrimizde bir kaç gün kalacaktır.

Yunan kabinesi

M. Demircis kabineyi teşkil etti

Atina 30 — Yunan kabinesi şu suretle kurulmuştur:

Başvekil hariciye ve harbiye: Demircis
Dahiliye ve bahriye: Triyandafilos
Hava: Papamigosiyolos
Maliye: Nantsovinos
İktisad: Kenelopolos
Ziraat: Benakis
Sıhhat: Bekazo
Adliye: Lumenis
Kültür: Balanos

Hükûmet yarın yemin edecektir. Çaldaris ve Metaksas grupları hükûmete itimad reyi vereceklerdir.

Çinin taksimi

Japonyanın Ingiliz maslahatgüzarına verdiği cevap

Londra 30 (A.A.) — Haber verildiğine göre, Japon hükûmeti, şimalî Çindeki istiklâl hareketinin dahilî bir Çin hâdisesi olduğunu fakat, bulunduğu coğrafî vaziyeti dolayısile Japon hükûmetinin bu hadise ile alâkadar bulunduğunu Tokyodaki İngiliz maslahatgüzarına bildirmiştir.

Japon hükûmeti, dokuz devlet andlaşması hakkında hiç bir telmih yapmamıştır.

Macar başvekilinin beyanatı

Budapeşte 30 (A.A.) — Başbakan Gömböş seyahatinden çok iyi intibalarla döndüğünü gazetecilere söylemiştir.

Dış bakanı B. Kanya da demiştir ki:

«Viyana konuşmalarından gerek siyaset ve gerek ekonomi bakımından memnunum. Avusturya - Macaristan dostluğu sayesinde bütün meselelerde tam bir anlaşma hasıl olmuştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Şerefli bir dolaşma

Yorulmak bilmiyen azimli başvekilimiz memleket içinde kısa, fakat çok şerefli bir dolaşma yapıyor. Ankaradan kalktı, İzmite uğrıyarak bir fabrikanın açılma merasimini yaptı. Derhal yat ile Mudanyaya geçti. Bursada ve Gemlikte yeni birer fabrikanın temel taşını koydu. İstanbula koştu; Boğaziçindeki bir fabrikayı da açtı. Buradan da aynı vazifeyi görmek üzere Zonguldağa gidiyor!

Bu, bir peri masalı, bir rüya, yahut Avrupa ve Amerika diyarlarına mahsus bir sinema filmi değil. Ölmüş zannedilen ve paylaşılan Türkiyenin on bir senelik cihanşümul bir buhrana rağmen, sırf kendi zenginlik kaynaklarına dayanarak yaptığı, başa çıkardığı işlerdir. Bugün bahsedilen şu fabrikalara 25 milyon lira yatırılmış bulunuyor.

Vatandaki bu ilerileyiş faaliyeti yalnız endüstri sahasında kalmıyor. Daha dün dünya yaratılalı beri ne halde ise öyle kalmış vadilerden geçerek, dağlardan aşarak şarkın uzak köşelerine erişen demiryollarının küşad resimlerini görerek hayretlere düşmüştük.

Eğer icraat meydanda olmasaydı ve gözle görülmeselerdi âdetâ hayal zannolunurlardı. Bugünkü Türk nesli kendisini sevk ve idare eden azimli başların irşadı altında ve vatanı uğrunda büyük fedakârlıklara katlanıyorsa işte semerelerini de görerek hem iftihar hissile yüreğinin canlandığını hissediyor, hem kendisini yakın istikbalde bekliyen daha geniş mikyasta muvaffakıyetlerin zevkile taze bir kuvvet buluyor.

Zaferden dönen bir kumandanın memleket içinde şanlı bir dolaşması şüphesiz ki pek tatlıdır. Fakat bir milletin her günkü hayatında terakkiye doğru mücadelede kazanılmış zaferler de vardır ki hak verdiği zevk ve şeref itibarile bundan geri kalmazlar. Endüstri sahasında inkılâb Türkiyesinin kazandığı zaferler, minare boyunda göğlere yükselen fabrika bacalarında kendilerine bir sembol buluyorlar. Yoksul ve beceriksiz zannedilen bu memlekette azimli ve Avrupa metodu ile çalışır başların, bu kadar kabiliyetli bir millet ile nelere kadir olabilecekleri pek kısa bir zaman içinde şu parlak semerelerle meydana çıktıktan sonra istikbale geniş bir itimad ve gurur ile bakabiliriz. Arada sırada, kendi kendimizle böyle bir manevî muhasebe çok lüzumlu ve faydalıdır: Yeni hamlelere daha büyük bir kuvvet ve keyf ile atılmak için...

Akşamcı

Deri hırsızı

Nail, beline altı deri sararak çıkarken yakalandı

Kazlıçeşmede bir tabak imalâthanesinden son zamanlarda deriler çalınmağa başlamış, imalâthane sahibi orada çalışanları gizlice kontrol altına almıştır.

Dün işçiler fabrikadan çıkarlarken Nail adında birinin vücudünün şişkinliğinden şüphelenen imalâthane sahibi bu adamı yakalayıp üzerini arayınca Nailin altı tane deriyi beline sararak üzerine elbisesini giyip böylelikle derileri kaçırdığı görülmüştür. Nail o vaziyette polise teslim edilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Haliç doluyor

Bir müteahhid temizlemek için hükûmete baş vurdu

Haliç günden güne doluyor. Şimdiye kadar Halicin temizlenmesi için yapılan teşebbüslerden de bir netice çıkmamıştır. Haliçten çıkacak enkaz ve malzemenin kime ait olacağı ötedenberi ihtilâfa sebep olduğundan ne İktısat vekâleti, ne de belediye bu işi benimsememiştir.

Fakat bir taraftan Kâğıthane dışındaki tuğla harmanlarından akan çamurun Halice dolması, diğer taraftan Haliçte hiç akıntı bulunmaması Halicin her gün bir az daha dolmasına sebep oluyor.

Mevsuk olarak haber aldığımıza göre, taahhüt işlerine girmekle tanılan meşhur zenginlerimizden bir müteahhit, Halicin temizlenmesini üzerine almak için hükûmet nezdinde bir teşebbüste bulunmağa karar vermiştir. Bu zat Haliçten bir çok malzeme çıkacağını ve bunun tutarile yapılacak masrafın karşılanacağını tahmin ediyor.

Otobüsler

Fazla yolcu alanlar ve sürat kaydına riayet etmiyenler ceza görüyor

Otobüslerin muayyen miktardan fazla yolcu almamaları ve süratlerinin saatte otuz kilometreyi geçmemesi için belediyece konulan esasa son günlerde bazı otobüsçülerin riayet etmedikleri görülmüştür.

Vali ve belediye reisi Muhiddin Üstündağ, otobüs işlerile yakından alâkadar olmağa karar vermiş ve seyrisefer merkezi ile belediye müfettiş ve mürakıplarını bu işe memur etmiştir. Bunlar otobüsleri gayet sıkı bir surette kontrol etmeğe başlamışlardır. Fazla yolcu alan ve sürat kaydine riayet etmiyen otobüsler hakkında tutulan ceza zabıtları bizzat Bay Muhiddin Üstündağa verilmektedir. Bay Muhiddin Üstündağ, verilecek cezaları kendisi takdir etmektedir.

Sabıkalı hamallar

Belediyece iş görmelerine müsaade edilmiyecek

Son zamanlarda bazı yerlerde hamallara teslim edilen yüklerin kaybolması ve saire gibi uygunsuz işler üzerine belediye hamallar hakkında yeniden tahkikata başlamıştır.

Mevcut ve belediyede kayitli hamalların vaziyetleri iyice tahkik edildiği gibi zabıtadan da bunların sabıkaları olup olmadığı sorulmaktadır.

Tahkikat neticesinde hırsızlık ve saire gibi sabıkası tesbit edilen hamalların çalışmalarına müsaade edilmiyecektir.

Çanakkale vapuru

Yükü boşaltılarak dün havuza alındı

Bozcaada yakınlarında şaftı kırılan Çanakkale vapurunun yükü boşaltılmış ve vapur dün havuza alınmıştır. Ekonomi bakanlığı müfettişlerile deniz ticaret müdürlüğü vapur üzerinde fennî tetkikata başlamışlardır.

Vapurun kaptan ve çarhçıbaşısı da dün öğleden sonra sorguya çekilmişlerdir. Tahkikata devam edilmektedir. Vapur havuza çekildikten sonra yapılacak fennî muayene neticesinde şaftının niçin kırıldığı anlaşılacak ve mesuller de meydana çıkacaktır.

Feci bir kaza

Ihtiyar bir kadının etekleri tutuştu

Balatta oturan Tamar adında seksen yaşlarında bir kadın dün akşam üzeri odasında mangal yakmıştır.

İhtiyar kadın, mangalın yanına sokularak ısınmağa çalışırken mangaldan sıçrayan bir kıvılcım entarisinin eteğini tutuşturmuş ve ateş genişleyerek bütün vücudunu sarmıştır.

Kadıncağız alevler içinde kalınca pencereye koşarak bağırmağa başlamıştır.

İmdad seslerini duyan polisler ve komşular yetişerek ihtiyar kadının birçok yerleri yandıktan sonra ateşi söndürmüşlerdir. Yanıklarla ağır surette yaralanan kadın hastaneye kaldırılmıştır.

Mahrukat fırlıyor

Fiatteki fırlayışın sebebi nedir?

Havalar soğudukça mahrukat fiatleri de yükselmeğe başlamıştır. Bilhassa kok kömürünün yokluğu henüz kışlık ihtiyaçlarını tamamile temin edemiyenleri müşkül bir vaziyete sokmuştur.

Ekonomi bakanlığı yerli kokun fiatini depoda teslim şartile on sekiz buçuk lira olarak tayin etmişti. Bakanlığın koyduğu bu fiat muhafaza edilmekle beraber sömi kok fabrikasının şimdiye kadar piyasaya ancak 1500 ton çıkarması ve İstanbul gazhanelerinin de günde ancak altmış ton kok istihsal etmeleri ihtiyacı karşılamamaktadır.

Kontenjana tabi olan ecnebî koku mikdarının da bu seneye mürettep olan mikdarı bittiğinden dışarıdan yeniden kok getirilememektedir.

Odun fiatleri bir ay içinde çok fırlamıştır. Belediye odun fiatlerinin yükselmesindeki sebebi de tahkik etmiş, bu sene Karadenizdeki fırtınaların çok erkenden başlaması yüzünden nakliyatın birdenbire durmasının fiatlerin yükselmesine âmil olduğunu anlamıştır.

Bu sene son baharda kesilen yaş odunun çekisi depolarda 350 kuruştur. Kuru odunların çekisi 380 ile 390 arasındadır. Kuru odun stoku azalmıştır. Ancak mangal kömüründe büyük değişiklik yoktur. Belediye, İstanbulun mahrukat veziyet ve ihtiyacını iktisad vekâletine yazmıştır.

Baygınlık neticesinde yaralanma

Rıza adında elli yaşlarında bir adam dün Beyoğlu caddesinden geçerken birdenbire üzerine fenalık gelmiş ve olduğu yere düşüp bayılmıştır. Bu düşmede Rıza başından da ağır surette yaralanmıştır. Zabıta yaralıyı hastaneye kaldırarak tahkikata başlamıştır.

Izmirden Iskenderiyeye 110 bin kavun gönderildi

İzmir Türkofis direktörlüğünün teşebbüsü ile son iki buçuk ayda İskenderiyeye 110 bin hayvan ihraç edilmiştir.

Istanbulun Yemiş iskelesi pislikten ve su birikintilerinden geçilmez bir haldedir. Yukarıki klişemiz, Yemiş iskelesinin bu halini gösteriyor.

Bir çırpıda

Yankesiciler ve sanat

Şu yankesicilerin güzel sanatlere karşı büyük bir zaafları var, vesselâm... Gazetelerde gördüm: Bir yankesici gene bir şairin cüzdanını aşırmış, fakat cüzdanın kime aid olduğunu anlayınca hemen iade etmiş...

Böyle sanat meftunu birçok yankesiciler daha görülmüştür. Hiç unutmam: Bir gün meşhur şair Ahmed Haşim Galatadan geçerken bir habeş yankesici cüzdanını aşırmış... Ahmed Haşim o günü gazetelerin birinde: «Gitti bizim cüzdan» diye bir fıkra yazmış...

Ertesi günü matbaaya gelince cüzdanı masasının üzerinde bulmuş ve yankesicinin bozuk bir yazı ile özür dilediği bir tezkere:

«Affedersiniz, cüzdanın size aid olduğunu bilmiyordum...»

Acaba şu yankesiciler şairlerin cüzdanlarını çaldıkları zaman niçin iade ediyorlar, dersiniz?.. Sanate karşı düşkünlüklerinden mi?.. Yoksa şair cüzdanlarında yankesicileri tatmin edecek bir şey çıkmadığından mı?..

Bilmem amma... Bu iknci benim aklıma daha yakın görünüyor...

Meşhur İngiliz yazıcısı Charles Dichense İngiliz kraliçesi güzel bir saat hediye etmiş...

Bir yankesici tiyatrodan çıkarken «raaap» diye bu tarihî saati aşırmış.

Lâkin saatin Charles Dichense aid olduğunu anlayınca yememiş, içmemiş, hemen saati getirmiş...

Bir de Charles Dichense iyilik etmiş, geri olan saatini düzeltmiş...

Her halde şu yankesiciler hepimizden çok sanati seviyorlar, sanatkârı koruyorlar... *H.F.*

Mühendis mektebinde

Talebe, verilen yemekleri beğenmedikleriinden yememiş er

Yüksek Mühendis mektebi talebesi, son günlerde mekteplerindeki yemeklerin iyi olmadığını iddia ederek dün verilen yemekleri yememişler ve mektep idaresine şikâyette bulunmuşlardır.

Bu vaziyet karşısında malûmatına başvurduğumuz mektep müdürü Bay Suphi böyle bir şeyden haberi olmadığını, ancak leyli mekteplerde her vakit yemek beğenilmediğini ve talebenin böyle müracaatleri görüldüğünü söylemiştir.

Hırsız müşteri

Uşaklı Ahmedin parasını cebinden aşırmış

Zabıta otellerde kendisine müşteri süsü vererek hırsızlık yapan Ali adında birini yakalamıştır. Ali, evvelki gece de Sirkecide bir otele gitmiş ve Uşaktan yeni gelen Ahmet adında bir tacirin yattığı odadaki boş yatağı kiralamıştır.

Sabahleyin biraz geç yatağından kalkan Uşaklı Ahmet, cebini yokladığı zaman cüzdanile paralarının aşırılmış olduğunu görmüş ve polise haber vermiştir.

Zabıtanın tahkikatında bu işin Ali tarafından yapıldığı anlaşılmış ve kendisi yakalanmıştır. Alinin bu şekilde daha müteaddit hırsızlıklarla alâkalı olduğu anlaşıldığından zabıta tahkikatı genişletmiştir.

Memleket Haberleri

Pamuklarımızın ıslahı için tohum dağıtıldı

Nazillı pamuk istasyonunda yapılan tecrübeler iyi netice verdi

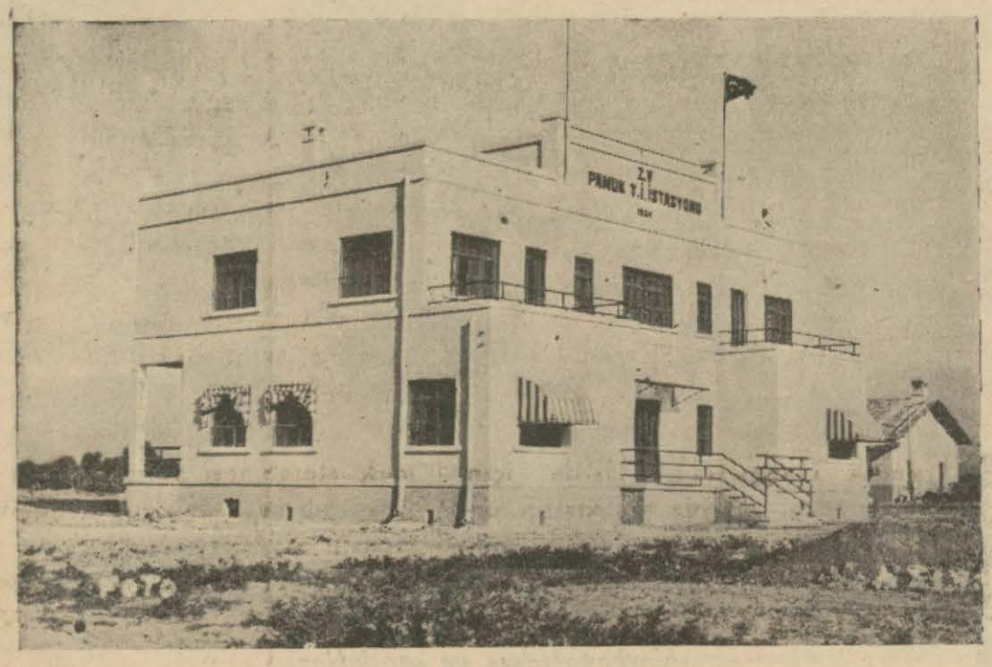

Nazillı pamuk istasyonu

Nazilli (Akşam) — Ziraat vekâletinin Nazilli pamuk istasyonunda pamuklarımızın ıslahı için yapılan tecrübeler iyi neticeler vermiştir. Amerikadan getirilmiş olan pamuk tohumlarile yapılan tecrübelerde standardize edilmiş Amerikan pamukları evsafında pamuk yetiştirilmiştir.

Bu pamukların tohumları; Nazillideki pamuk müstahsillerine dağıtılmış ve iyi cins pamuk yetiştirilmesi için bu pamukların bakımı hakkında müstahsillere izahatı ihtiva eden risaleler dağıtılmıştır. Ayni pamuk tohumlarından bir kısmı da Burdur, Denizli, Çivril, Çal, Sandıklı ve havalisi müstahsillerine dağıtılmıştır. Bir kaç yıl içinde Amerikan pamuklarının memleketimizde geniş mikyasta yetiştirileceği anlaşılmaktadır.

Pamuk istasyonunun tarlalarında diğer ecnebî memleketlerden getirilmiş olan iyi cins pamuk tohumları üzerinde de tecrübeler yapılmaktadır. Pamuklara ârız olan hastalıkların tedavisi hususunda pamuk istasyonları müstahsillere yaptığı yardımlar çok ehemmiyetlidir. Yakın bir zamanda pamuk bezi fabrikalarımız bu iyi cins pamukları işlemeğe başlıyacaktır.

Mülkiye mektebinin yıldönümü

İzmir (Akşam) — Mülkiye mektebinin açılışının yıldönümü 4 birinci kânunda şehrimizde de kutlanacaktır. Başta ilbay Fazlı Güleç ile İzmir parti başkanı Yozgad saylavı bay Avni Doğan; birer mülkiyeli olmak itibarile kutlama töreni için hazırlık yapmaktadırlar.

İzmirde ve yakın kazalardaki mülkiyeliler o gün Halkevi salonunda toplanarak samimî hasbühallerde bulunacaklardır. Bir de çay ziyafeti verilecektir. Toplantı münasebetile İzmirdeki mülkiyelilerden en ihtiyarı Tireli bay İsmail Hakkı ile en genci tarafından söylevler verilecektir.

Maarif tayinleri

Ankara, 30 (Akşam) — Kırklareli kültür direktörlüğüne İstanbul Cumuriyet orta mektebi muallimlerinden Kemal Emin, Kocaeli merkez kültür direktörlüğüne Ordu kültür direktörü Kemal tayin edilmişlerdir.

İzmir telefonu

Tesisat devletce satın alınacak

İzmir ve havalisi otomatik telefon şirketinin devletçe satın alınmasına karar verilmiştir. Satış görüşmelerine başlamak için şirketin murahhasları birincikânunun 15 inde Ankaraya gideceklerdir.

Bunun için şirket genel heyeti 10 birincikânunda fevkalâde bir toplantı yapacak ve Ankaraya gidecek olan murahhasları seçecektir. Şirketin devletçe satın alınmasının sebebi bütün Türkiyede ulus ve şehirler arası telefonlarının hükûmetin malı olduğu halde İzmirdeki telefonun bir şirket elinde bulunmuş olmasıdır.

Bu şekil muvafık görülmemektedir. Ayni zamanda gerek abonemanlar, gerek halk şirketten muhtelif şekilde ve daimî surette şikâyetlerde bulunmaktadırlar. Şirket hükûmete geçince bu şikâyetlere sebep olan amiller de tamamen bertaraf edilecektir.

Konya - Beyşehir şosesi tamir edildi

Konya (Akşam) — Konyanın en işlek yollarından biri olan ve üzerinden Antalya, Ibradı, Akseki, Manavgat, Seydişehir, Beyşehire giden gelen yüzlerce araba ve otobüsün işlediği Konya - Beyşehir şosesi son zamanlarda bozulmuş bilhassa dağlık kısımları tehlikeli bir hal almıştı. Valimiz Cemal Bardakçının yerinde görüşlerile yolun derhal tamirine karar verilmiş ve iki baştan Beyşehir Konya taraflarından başlayan tamirat çok ilerilemiştir. Tamiratın bu ay sonunda biteceği öğrenilmiştir.

Kutuluk keresteler

İzmir 29 — Üzüm kurumunun Romanyaya ısmarladığı kutuluk keresteler bugün bir gemi ile limanımıza gelecek ve piyasaya çıkarılacaktır.

Dün ilbay Fazlı Güleçin başkanlığında Türkofiste yapılan bir toplantıda Zingil şirketinin İzmir piyasasına göndermeği taahhüt ettiği keresteler hakkında da görüşülmüş ve bunun için telefonla ekonomi bakanlığına başvurulmuştur.

Dil tetkikleri

Ehemiyet - Mühim

EHEMİYET

Kelimenin etimolojik şekli:

(1) (2) (3) (4)

(eh + em + iy +et) tir.

(1) eh: Büyüklük, yükseklik, esas anlamlarına gelir (ek + e, ak + a, ağ + a, ag + e, sözlerindeki köklerin aynıdır).

(2) em: Kökün anlamını haiz olan süje veya objeyi gösterir. Eh + em = ehem: büyük, yüksek, esas demektir.

(3) iy: (. + y) eki sözün manasını tamamlar, tayin eder (k, g, h gibi).

(4) et: anlaşılan mananın müspet ve müstakil varlığını gösterir.

(Ehemmiyet): Büyüklüğü, esaslılığı müspet olan bir manayı ifade eder.

Yakutçada, sadece (eh) birisinin sözlerine ehemiyet vermek, kaydetmek anlamına da kullanılır.

Not: — Kelimeyi (Ehemmiyyet) tarzında telâffuz etmek fuzuliğ gayret olur.

Bu şeklin etimolojisini arayalım:

(1) (2) (3) (4) (5) (6)

(eh + em + em + iy + iy + et)

(1) eh: Kök.

(2) em: Orijininde, (eğ) dir. Eh + eğ = eheğ büyük (eke (ğ) gibi). «Eğ» eki, kökün anlamını haiz süje veya objeyi gösterdi.

(3) em: «eheğ» sözünde anlaşılmış olan manayı, tekrar kendi üzerine alan bir süje veya obje oldu.

Eheğ + em = ehemm olacak; (. + ğe) yerine, kendinden sonraki (m) kaim olacak.

(4) iy: yahut (eğ) eki, sözün manasını ifade edecek. Ehemmeğ (- iy) = ehem demektir.

(5) iy: Bundan evvelki ekin rolünü yapan aynı ek.

(6) et: gördüğümüz manayı veren ek.

Hatıra: — Türk sözlerinin kuruluşunda gayet kesin bir tabiğilik ve lojik vardır.

Türk gördüğünü ve düşündüğünü anlatmıya kâfi gelecek surette sözleri yaratmıştır. Esas anlamı gösteren köke lüzumundan fazla ek getirmez. Sözü natamam da bırakmaz. Bozuk ve kırık şekilde Türk sözleri, yabancı ağızlarda bu hallere düçar olmuşlardır. Kelimelerin orijin şekillerinin bozulmasında, kalıpla kelime yaratma usulü de çok tesir etmiştir.

MÜHİM

Kelimenin etimolojik şekli:

(1) (2) (3)

em + üh + im

Not: — (Em - im) kökünün gösterdiği bazı anlamları tanımak için şu kelimeleri gözden geçirelim:

I. İmek [1] — Meşakkat, zahmet

II. İmgek [2] — taap, zahmet.

III. İmkek [3] — Azap, belâ, cefa, zahmet.

IV. Emek [4] — Eziyet, mihnet, taap, zahmet.

V. Emge [5] — Azap.

VI. Emgek [6] — İstirap, zahmet.

(1) em: Köktür. Zahmet, azap, cefa, mihnet v. s. anlamlarını ihtiva eder.

(2) üh: (. + h), kökün anlamını ifade eden ektir, (. + k gibi)

Em + üh = emüh: tamamiyle (emek, imek) demektir.

(3) im: (. + m) eki, kelimenin manasını muayyen bir sahada tesbit ve ifade eder, manayı tesahup eder.

«Mühim»: zahmet, azap, mihnet v. s.; gussa [*], gam [**] verici, sert demektir.

Mülâhaza: görüldü ki, «ehem, ehemiyet» sözü ile «mühim» sözü aynı kökten değildir. Birincinin kökü: «eh» tir; büyük, yüksek, dikkate şayan, esas anlamlarına.. İkincinin kökü «im» dir; zahmet, cefa, gussa, gam anlamlarına...

«Bu iş ehemdir» denildiği zaman, işin büyüklüğü anlaşılır.

«Bu iş mühimdir» denildiği zaman, için çetinliği, zahmet, cefa, gam vericiliği, yoruculuğu, zorluğu demektir.

Dikkat nazarına alınmak lâzımdır ki, bu Türk kelimelerinin her biri, gayet orijinal manalı Türk köklerinden ve onlara lijik bir surette yapışmış eklerden doğmuştur; yoksa, herhangi bir sözün uydurma kalıplara urulmasından değil. Belki türk sözlerinin esaleti unutularak iş kalıpçılığa dökülmüştür.

AŞKIN CİLVESİ

Yazan: M. Uygaç — *Tefrika No. 2*

— İkimiz için de, böyle olması, ihtimalki daha iyi. Son bir hadde kadar size tamamen hakikatı söyledim. Bundan ötesini istemeyniz. Bazı şeyler var ki onları itiraf etmektense bir masal uydurmak benim için daha kolay gelir. Çünkü samimî ve mahrem hayatıma kimsenin sokulmasını istemem. Affediniz, kabahat benim değil, ne yapayım, böyle yaradılmışım!

Bütün bunları, yabancı bir dilde, gayet cazibeli ve hoş bir surette söylüyordu. Sonra:

— Levend dedi, neden biribirimizi böyle üzüp duruyoruz? Neden beni acı bir hatıra ile buradan yollıyacaksınız?

Birdenbire haykırdım:

— Vay, gidiyor musunuz? Hani dün âdeta katî vadetmiştiniz ki...

— Evet, dün öyleydi... Fakat sonra birçok düşündüm. Gitmek icap ettiğine kanaat getirdim.

— Ben bu lüzumu anlamıyorum. Zannederim ki siz serbes bir kadınsınız?

Yüzünde hafif bir gölge ile cevap verdi:

— Evet, serbes olduğum ve serbes kalmak istediğim içindir ki bu kararı veriyorum.

—Çok ileri gideceğim de hürriyetinizi elinizden alacağım mı sanıyorsunuz?

— Hayır, Levend, bunun için değil.

— Ne için, o halde?

— Sebep bütün bütün başka. İstanbuldan ayrıldıktan sonra bunu size yazarım. Şimdi bana hiç bir şey sormayınız. Yalvarırım size, sormayınız.

Oda yarı karanlık bir haldeydi. Kalın perdeler sokağın seslerini boğuyorlardı. Arada sırada, bir otomobil gürültüsü yükseliyordu. Havaya güneşsiz açmış kış güllerinin baygın kokusu yayılmıştı. Genç kadın, ayaklarını üst üste atarak büyük maroken koltukta oturuyordu. Ellerini iki yanına dayamıştı. Arkasında siyah bir esvap vardı.

Münasebetimiz samimiyet kesbettiği gündenberi büyük bir humma ateşi içinde yaşıyor gibiydim. Bu hummada ona malik olmak zevkinden fazla bir neşe ve keyif, ondan tamamile vazgeçmek iztırabından daha keskin bir azap vardı. Buradan gidecek olursa, artık onu görmezsem içimde başka hiç bir kadına karşı ufak bir arzu bile canlanmıyacak zannediyordum. Dünyada onun haricinde bir güzellik olabileceğini zihnim almıyordu.

Yanına sokuldum. Biraz evvelki dargınlığımı unutarak, titrek bir sesle yalvardım:

— Gitmeyiniz! dedim. Sizi bırakamam ben.

Uzun uzun bana baktı. Elimi tuttu. Hüzünlü bir tebessümle:

— Ben de, dedi, kalmak isterdim. Fakat, ne yapayım, gitmeliyim!

Sonra ilâve etti:

— Gene gelirim, dedi. Belki siz beni görmeğe gelirsiniz, kim bilir!

— Hayır, Elena, eğer bu defa gidecek olursanız, bir daha biribirimizi görmiyeceğiz. Bu ebedî bir ayrılış olacak...

— Neden söylüyorsunuz bunu? İlk defasında da böyle dememiş miydiniz? Halbuki ... Korktuğunuz çıkmadı. Hayat o kadar tuhaftır ki!

— Elena, ben öyle bir iş yapacağım ki artık biribirimizi görmek kabil olmıyacak.

— Siz mi? Niçin bu?

— Çok aşk ile lâkayıtlık arasında, merak ile arzu arasında, olan şey ile olabilmesi kabil şey arasında yarı yolda kalmak pek fenadır, son derece hüzün verici bir haldir de ondan. Bir hülya bazan mahvedilebilir, fakat bunun içine istikbali sokmağa imkân yoktur. Bundan başka, ikimizin arasında bir dostluk hissinin vücud bulması kabil değildir. Biribirimizi sevmek varken neden bir dost olalım?

Elena, sizi tanıdığım dakikadan beri size zerre kadar bir hürmetsizlik göstermedim. Samimiyetimizi sizin münasip gördüğünüz hududdan ileri vardırmağa hiç bir zaman teşebbüs etmedim. Bunu muhakemeye kalkmadım, tabiî buldum. Çünkü siz öyle kadınlardansınız ki insan onlara ya ebedî surette malik olmalıdır, ya hiç malik olmamalıdır.

— Dünyada böyle kadınlar bulunabileceğine gerçekten inanır mısınız?

Yüzüme dikkatle bakarken o azametli güzelliğinin içinden zalim bir rüzgâr uçtu .

— Eğer böyle kadınlar varsa onların bize azap vermeğe hakları olduğu da muhakkaktır, dedim.

Genç dudaklarında istihza ile dolu bir kahkaha sözümü kesti:

(Arkası var)

SİNEMA

Loretta Yung ile mülâkat

Sevimli artist filim çevirmeğe nasıl başladı, son filimi hakkında ne diyor?

Paris (Akşam)— Meşhur Amerikan sahne vazii Cecil de Mille'in çevirdiği Ehlisalip muharebesi filminin yıldızı Lorette Yung bu filmin Avrupada gösterilmesi münasebetile Parise gelmişti. Kendisile *Akşam* namına bir mülâkat yaptım. Evvelâ Lorette Yung kimdir ve nasıl sinemaya başlamıştır. Onu anlatayım:

Lorette Amerikanın Utah hükûmetinin Salt-Lake şehrinde doğmuştur. Dört yaşında iken babası bir filimde çalışmak üzere Hollivuta çağırılmış, bu sebepten bütün aile Hollivuta hicret etmiştir. Sinemaya en evel kardeşi Jak başlamıştır. Bir müddet sonra kız kardeşi Polli An de filim çevirmeğe başlamıştır.

Kız kardeşinin sinemaya başlaması Lorettaya yol açmıştır. Sinemaya başlaması şu suretle olmuştur:

Birgün sahne vazii Meroyn Lodey kız kardeşini angaje etmek üzere telefon etmiştir. Polli An da evde olmadığından erkek kardeşi Jak telefona cevap vererek Pollinin evde olmadığını fakat küçük kardeşi Lorettanın ikiz gibi Polliye benzediğini ve Pollinin yerine oynayabileceğini söylemiştir.

İşte bu suretle Loretta stüdyoya davet edilerek ufak bir tecrübe filmi yaptırıldıktan sonra (Kollin Moor) un çevirdiği filme angaja edilmiştir.

Genç yıldız şimdi yirmi iki yaşındadır. Ehlisalip muharebeleri filiminde İngiltere kralı Aslan yürekli Rişarın zevcesi rolünü büyük muvaffakiyetle oynamıştır. Genç yıldızın güzel ve pek zarif olması ve büyük istidadı, muvaffakiyetini çok kolaylaştırmıştır. Loretta oynamaz rollerini yaşar, işte bütün muvaffakiyetini buna borçludur.

Lorettayı bir akşam üzeri otelinde ziyaret etmeğe muvaffak oldum. Genç yıldız validesile birlikte seyahat ediyordu. Evvelâ validesi tarafından kabul edildim. Tabii Lorettanın istidadından ve güzelliğinden bahsettim. Pek mütehassis oldu. Validesi ile Hollivuttan filân bahsederken Loretta içeriye girdi. Giymiş olduğu açık mavi tafta bir tuvalet sarı saçları, penbe beyaz teni ile pek ihtizaç etmişti. Genç yıldız beni pek samimî bir surette kabul etti.

Kendisine sinemaya dair sorduğum suallere tevazu ve samimiyetle cevaplar veriyordu.

— Avrupada nekadar kalmak niyetindesiniz?

— Avrupaya uzun seyehat etmek üzere gelmedim. Yalnız filmin ilk gösterilmesinde bulunacağım. Her halde Avrupaya şu kısacık seyahatımı Ehlisalip muharebeleri filmine medyunum. Yoksa bu filim olmasaydı, çalışmaktan başımı alıp Avrupaya gelemiyecektim.

— Ehlisalip muharebeleri filmi hakkında biraz izahat lütfeder misiniz?

Loretta Yung

— Memnuniyetle... Bu filmin mevzuu üçüncü Ehlisalip seferidir. Hikâye 1189 de geçer. Müslüman Türkler Sultan Salâhaddinin kumandası altında Asyayı ve Kudüsü istilâ ediyorlar. Bunun üzerine peskoposların tahrikile Almanya imparatoru Frederik, Fransa kralı Filip Ogüst, İngiltere kralı Aslan yürekli Rişar ve başka hükümdarlar Kudüsü müslümanların elinden almak için harbe iştirak ediyorlar. Hanri Vilkokson kral Rişar rolünü yapıyor. Ben zevcesi prenses Beranger de Navar rolünü yapıyorum.

Hikâyenin burasında Loretta mazeret beyan eder bir tavurla gülümseyerek şu sözleri ilâve etti:

— Bir Türk gazetecisi ile görüşürken Türk ve müslümanlar aleyhine yapılan Ehlisalip seferlerinden bahsetmek biraz hoş düşmüyor ama emin olun ki filme Türklerin aleyhinde hiç bir şey yoktur. Bilâkis bazı sahneler onlar için pek şayanı iftihardır. Meselâ, Sultan Salâhaddinin Konrad de Montra ile görüştüğü sahnede, Konrad de Montranın Aslan yürekli Rişarı öldürmek için pazarlığa girişmesine cevaben Sultan Salâhaddin «ben katillerle iş görmeği sevmem» diye verdiği cevap bu hükümdarı yükselten pek asîl bir cevaptır.

Artistle görüştüklerimizin ikinci kısmını, seksapel ve sinema artistleri hakkında söylediklerini diğer mektubumda bildireceğim.

B. O.

Sinema haberleri

★ Hollivutta «En küçük âsi» isminde bir filim çevriliyor. Bu filimde baş rolü küçük Shirley Temple yapmaktadır. Büyük rolünü yapan Charles Bicford stüdyoda bir aslan tarafından yaralanmıştır. Bu rolü şimdi Jack Holt yapacaktır.

★ Berlinde «Beni sevindir» isminde bir filim yapılmıştır. «Beni sevindir» musikili bir eğlence filimidir. Almanca ve Fransızca olarak yapılmıştır. Almancasında baş rolleri Else Elster, Ralph Arthur Roberts, Fransızcasında Mona Goya, Sim Viera yapıyorlar.

★ Meşhur yıldızlardan Pola Negrinin bir İngiliz mebusile nişanlandığını telgraflar haber vermişti. Pola Negri şimdi Pariste bir hastanede bulunmaktadır. Bir kaç sene evvel geçirdiği bir ameliyattan dolayı burada tedavi ediliyor. İyileşir iyileşmez derhal Londraya gidecektir.

★ Berlinde Karı koca kavgası isminde bir filim yapılmıştır. Filim Bavyeranın Alp dağlarında geçen bir köylü komedisidir. Baş rolleri Paul Richter ve Trude Marlen yapıyorlar.

HAFTANIN POLITIKA VAKALARI

Zecrî tedbirleri şiddetlendirmek için hazırlık - Laval kabinesi parlâmentodaki ilk hücumu atlattı

Elli devletin iştirâk ettiği zecrî tedbirleri tanzim konferansının ana heyeti olan on sekizler komisyonu 28 teşrinisanide toplanarak petrol, kömür ve çelik gibi maddelerin İtalyaya gönderilmesinin yasak edilmesini kararlaştıracaktı. Fakat İtalyaya uzlaşmağa son bir fırsat vermek için M. Lavalin zoru ile komisyonun toplanması bir hafta kadar tehir edilmiştir. Asrî ve makineleşmiş orduların ve bilhassa tayyare kuvvetlerinin canı petrol ve benzindir. Bu maddelerin İtalyaya ve müstemlekelerine sokulmaması İtalyanın gerek Avrupadaki muazzam ordusunu gerek Habeşistanın istilâ için sevk ettiği üç yüz bin kişilik orduyu seri harekât yapmak kudretinden mahrum edecektir.

İtalyaya petrol ve kömür verilmemesi tasavvuruna Avrupanın en büyük müstahsil memleketleri bulunan Sovyet Rusyası ile Romanya şimdiden muvafakat cevabını vermişler ve yalnız Milletler Cemiyeti haricindeki müstahsil memleketlerin de memnuiyete iltihak etmelerini şart koymuşlardır. Milletler Cemiyeti haricinde bulunan en büyük müstahsil memleketin Amerika olduğuna ve bu devletin de şimdiden Amerika petrol kumpanyalarını İtalyaya petrol göndermekten idarî tedbirlerle meneylediğine göre İtalyaya karşı bu son müessir tedbirlerin tatbikinin de sekteye uğramıyacağına hükmolunabilir.

***

Petrol ve kömürlere ait yasak İtalyayı uzlaşmağa yahut meyusane bir harekette bulunmağa sevk edebilir. Bu iki ihtimali de düşünen İngiltere ile Fransa bir taraftan İtalyaya karşı itilâf tekliflerini Pariste toplanan mütehassısları vasıtasile hazırlıyor ve diğer taraftan İtalyanın nevmidiye kapılarak Akdenizdeki İngiliz donanmasına ve üssü bahrîlerine deniz ve hava kuvvetlerile ânî bir taarruz yaptığı zaman elbirliği ile nasıl müdafaa ve mukabelede bulunulacağını kararlaştırmak üzere müzakere ediyorlar. Bu son müzakereler de Pariste M. Laval ile İngiliz büyük elçisi arasında yapılıyor.

Romada da M. Mussolini ile İngiliz elçisi tekrar görüşmeğe başlamışlardır. İngiltere hükûmeti petrol memnuiyetinin İtalyada nasıl karşılanacağını ve Afrika sahnei harbindeki vaziyetin İtalyanlara gayri müsaid bir şekil alması üzerine İtalya hükûmetinde ne gibi temayüller peyda olduğunu öğrenmek istiyor.

***

Zaten son derecede karışık olan beynelmilel vaziyet Laval kabinesinin tekrar toplanan Fransız parlâmentosuna dileklerini kabul ettirip ettiremiyeceği belli olmamasından dolayı son günlerde bir kat daha müşkülât peyda etmişti.

Ahiren parlâmentodaki sol partiler hükûmetin kararnamelerini olduğu gibi kabul ettikleri takdirde gelecek ilkbaharda yapılacak umumî seçimde müntehiplerin haşım ve gadabına uğrıyacaklarını düşünerek bu kararnameleri tadil ettirmek istediklerini ihsas etmişlerdir. Bunların dediği yapılacak olsa bütçe gene sırıtacak ve frank tekrar tehlikede kalacaktı.

Sol partilerin aldığı bu vaziyet daha parlâmento toplanmazdan evvel iktisadî ve malî sahalarda fena tesir yapmış ve Fransanın devlet bankasındaki altınlar harice ve bilhassa Amerikaya çıkmağa başlamıştır. Bundan başka komünistlerle mücadele için sağ partilerin himayesi ve teşviği ile teşekkül eden (ateş hattında haçlı harp madalyesi alanlar) gibi birlikler sol partilerin gözüne batıyordu. Laval hükûmetinin bu gibi bir nevi faşist teşekkülleri ortadan kaldırmak istememesi sol partilerin ayrıca hoşnutsuzluğunu celbetmişti.

Parlâmento toplandığı zaman ekseriyeti haiz sol partiler birliği kararnamelerden ve malî işlerden evvel birlikler meselesinin görüşülmesini ve bir karara bağlanmasını istemek hususunda evvelce bir karar vermişti. Fakat radikallerden M. Heryoya tabi olan ekseriyet usulü müzakerenin bu şekle konulmasına hükûmetin razı olmıyacağını ve Laval hükûmetinin pek mühim olmıyan bir meseleden düşürülmesi bu partiye büyük mesuliyet yükleteceğini düşünerek son dakikada sol partiler birliğinden ayrılmıştır.

Bunun için parlâmento açıldığı zaman Laval hükûmeti 120 kişilik bir ekseriyetle itimad reyi aldı. Fakat bununla tehlike bertaraf olmamıştır.

Tasarruf işleri ve birlikler meselesi görüşüldüğü zaman Laval kabinesinin daha büyük ve şiddetli fırtınalara maruz kalacağı bekleniyor.

Geçen bir iki gün içinde Uzak şarktaki vaziyet son derecede nezaket peyda eyledi. Şimalî Çindeki beş eyaletin ayrı bir hükûmet teşkil eylemesi hareketi Çin hükûmetinin Japonya ile doğrudan doğruya müzakerede bulunmak arzusunu izhar eylemesi üzerine durmuştu. Nankinde başlıyan müzakerelerde Japon elçisi Sovyetlere karşı Çin ve Mançukuo ve Japonya arasında bir ittifak yapılmasını istemiştir. Çin cumur reisi bu teklifi kabulde tereddüd gösterdiğinden Şimalî Çinde (komünist aleyhdarı Şimalî Çin hükûmeti) namı altında ayrı bir hükûmet kurulmuştur.

Çin hükûmetinin şimalî Çine askerî kuvvetler sevketmemesi için Maçuriden sarkan Japon askerî kuvvetleri şimalî Çindeki bütün demiryolları işgal etmişlerdir. Bu esnada Mançuri ile dış Mogolistan hükûmeti arasında hudut meselelerine ve askerî müşahitler bulundurulmasına aid müzakereler büsbütün tatil edilmiş ve Japonyanın müttefiki Mançukuo hükûmeti Sovyet nüfuzu altında bulunan dış Mogolistan hükûmetine karşı zecrî tedbirler almakla tehditte bulunmuştur. Böyle bir hareket Japonya ile Sovyetler arasında bir ihtilâfa sebep olabilir. — *M. F. T.*

1 İlkkânun 1935 | Yün örgüsü işleri müsabaka kuponu | No. 12

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SULEYMAN KÂNİ IRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur — Tefrika No. 597

Bay Zati, Türk trupu direktörü oluyor, Yıldızda yeni bir tiyatro yaptırılıyor

Gümüşsuyu kışlasının muzika kısmında Aranda Bey için mükellef bir oda döşenmişti.

Aranda Bey sonra ailesini de İstanbula getirtti. Yıldız civarında oturan Aranda Bey ailesile mabeyinci Ragıp Paşa arasında sıkı bir dostluk hasıl olmuş, bu dostlukla Aranda Beyin muzikada mevkii, sarayda itibarı çabuk kuvvetlenmişti. Aranda Bey derece, derece terfi ederek ferikliğe kadar çıkmıştır. Hazinei hassadaki maaşından başka feriklikten de maaş ve tahsisatını alırdı.

Aranda Beyden sonra saray orkestrasına Avrupadan bir kaç ecnebi artist daha getirilmiştir.

Aranda Beyin gelmesi Bay Zatinin tefeyyüzüne başlangıç oldu. Aranda Bey kışlada yerleştiğinin ikinci günü Bay Zati klârnetile yanına girdi; fransızca bilmediği için işaretle anlaştılar.

Aranda Bey piyano, Bay Zati klârnet ile bir kaç parça çaldılar. Aranda Bey genç Türk musikişinasını pek takdir etti.

O akşam mabeyinde:

— Bugün hiç beklemediğim bir şeye tesadüf ettim. Muzikada Zati isminde bir artist gördüm. Temin ederim ki Avrupada olsa birinci sınıf bir müzisiyen sayılırdı. Maaşını sordum. 130 kuruş (1) olduğunu anladım. Bu nasıl olur? Diye söylendi.

Yeni gelen bir ecnebinin bu takdiri muzikai hümayun teşkilâtı arasında Bay Zatinin kıymetini bir kat daha arttırdı. Saray trupundan çıkarak Amerikaya gitmiş olan oyuncu Oskar orada Abdülhamit aleyhinde gazetelerde yazılar yazıyordu.

Oskarın saray tiyatrosundan bahsederken (Bu tiyatroda dört defa düdük çalarak perde açan bir adam miralay, büyük bir klârnet artisti ise çavuş rütbesindedir. Abdülhamidin adaletine bakın!) Diye yazdığı da bu sıralarda şayi olmuştu. Fakat Bay Zatinin mülâzımsaniliğe terfii ancak sarayda Türk trupunun tekrar işe başlaması üzerine kabil olmuştur.

Bay Zati Türk trupu direktörü

Bir defa huzurda hokkabaz Fuat Bey marifetlerini göstermiş, çavuşluktan mülâzim olmuştu; kolağası Mehmet ve Behçet Ahmet Beyler de diğer bir arkadaşla birlikte bir bardak muzikası yapmışlar, bu da hoşa gittiği için ihsan ile taltif edilmişlerdi.

Bunların nail oldukları tevecüh eserleri muzikai hümayundaki tiyatro heveskârlarını yeniden gayrete getirmişti.

Bu heveskârlar arkadaşları Bay Zatiye müracaatle:

— Biz de eski işi uyandıralım. Bir vasıta bul da esvapçı İlyas Beye tiyatro işini yaptıralım.

Dediler. Bay Zati:

— Beni direktör tanırsanız yaparım.

Cevabını verdi. Ötekiler de kabul ettiler.

Sarayda tiyatro ve muzika işleri ikinci esvapçı Hacı İlyas Beyin uhdesinde idi.

Bay Zati tanıdıklarından ve İlyas Beyin sevdiklerinden yüzbaşı Çerkes Salih ve Mehmet Emin Beylere müracaat etti:

(1) Altın para.

Aranda paşa

— Biz piyes hazırlıyalım; beyefendi seyretsin; beğenirse oynarız; beğenmezse kalır!

Dedi. İlyas Beyden:

— Yapsınlar.

Emri geldi.

Necip Paşa öldükten sonra yerine Süleyman Paşa tayin olunmuştu. Heveskârlar Süleyman Paşanın hizmetlerine bakan Osman Bey aracile kumandan paşanın rızasını tahsil ederek kışlada kumandan odasında kendi kendilerine provalar yapmağa başladılar.

(Değirmenci) opereti, Obur berber, tercümesinde beş perde iken Bay Zati tarafından dört perdeye indirilen (Hokkabaz) dramı bu suretle hazırlandı.

Hokkabazda baş rol Bay Zatide idi. Bazıları (padişah dram istemez; Hokkabazı yapmıyalım.) Dedilerse de Bay Zati ilk hevesle bunu da repertuvara soktu.

Güllü Agop efendi saray aktörlerine çok şey öğretmişti. Kışlada çalıştığı bugünlerde esvapçı İlyas Beyin müsaadesi ve emri ile dışarıdan Manakyan efendi de kışlaya geliyor, rejisörlük ediyordu.

Arada Magakyan isminde bir artistin de gelip rejisörlük yaptığı oluyordu.

Sonraları artık Manakyana lüzum kalmadı; saray tiyatrosile münasebeti kesildi. Provalar bitince Hacı İlyas Beye haber verildi. O da gelip seyretti ve beğendi.

Yıldız tiyatrosu

Babası gibi Beyoğlundaki tiyatroya gitmek değil, Yıldız sarayından hiç bir suretle uzaklaşmak istemediği için Abdülhamit Bertran trupunu teşkil ettikten sonra ve Almanya imparatoru ilk defa İstanbula geleceği sırada (1889) Yıldızda bir tiyatro binası bulunmasına lüzum hissetmişti.

Abdülhamidin fevkalâde güzel bir çift beyaz atı vardı; bunlar başka yere nakledilerek bulundukları hususî ahır yıktırılmış, Vasilâki kalfanın oğlu Yanko marifetile bu ahır yerinde Yıldız sarayının küçük ve şirin tiyatrosu vücude getirilmişti. Bu tiyatro sahnesinde çeşme ve çoban görüsü ile gayet güzel ve kıymetli bir perde vardı.

(Bu perde ya eskidiği için yahut diğer bir sebep ile değiştirilmiş olacak, ki şimdi yerinde başka ve yabancı bir perde görülüyor.)

Bu bina padişahın mükellef locasının iki tarafında beşer locadan bir de parterden ibaretti.

Tiyatro elektrikle tenvir edilirdi. Yalnız hünkârın locasında tenvirat tayyedilmişti. Abdülhamit kimse tarafından görülmeden geniş locasının bir köşesinde oyunu seyrederdi. Yanında kadın bulunur ise locasının kafesi indirilirdi.

Tiyatronun mefruşatı zarif, tezyinatı altın yaldızlı idi, duvarları kırmızı peloş ile kaplanmıştı.

Bu mefruşatın büyük kısmı Yıldız marangozhanesinde yapılmıştı. Elli kişiden eksik olmıyan orkestra muzikacıların padişaha arkalarını çevirmemeleri için sahnenin önünde bulunmazdı; hünkâr locasının solundaki locaların altında sahnenin sağında ayrılan perde dururdu.

Bu tiyatroda ilk oyunları Fransız trupu oynadı.

(Arkası var)

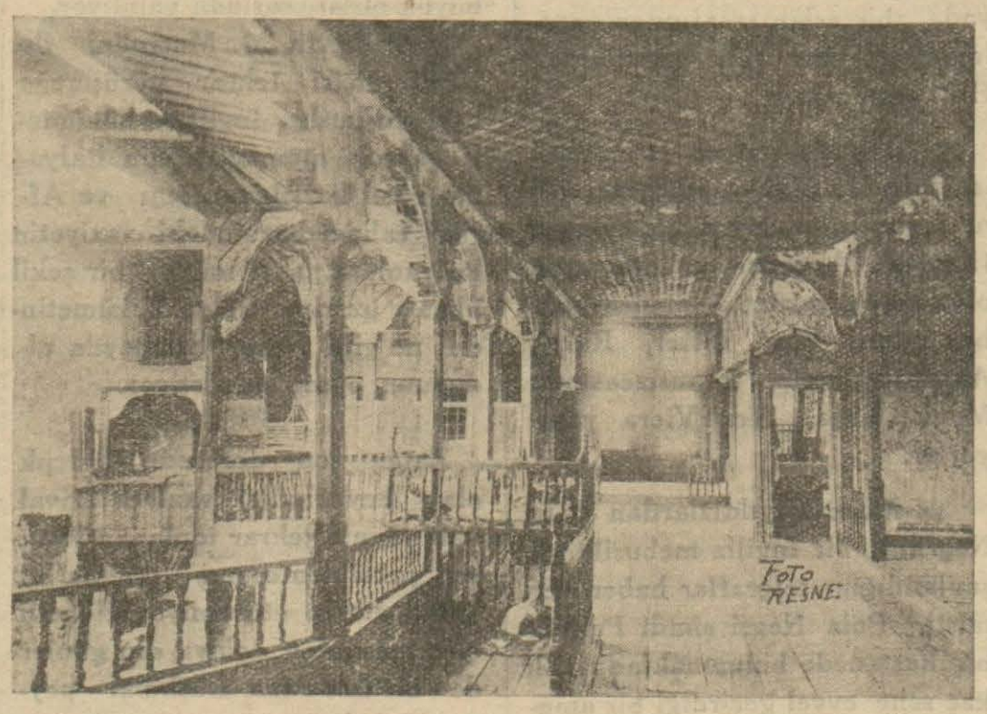

Ödemiş 27 (Akşam) — Ödemiş kazasının Birgi nahiyesinde (Çakıroğlu köşkü) adile anılan bina 150 - 200 senelik tarihî bir eserdir. Ahşap olmasına rağmen şimdiye kadar bozulmamış olan bu binanın tavan ve duvarlarında güzelliğini hiç kaybetmemiş, bozulmamış yağlıboya bir çok resimler vardır. Vaktile Bergi nahiyesinde yaşamış olan derebeyi Çakıroğlu Mehmed tarafından yaptırılan bu bina (Devrim müzesi) olarak kullanılacaktır. Buraya konacak olan eserlerin hazırlanmasına başlanmıştır. Asarıatika itibarile çok zengin olan Birgi bu müze ile bir kıymet daha kazanmış olacaktır. Resimde Çakıroğlu köşkü görünüyor.

Moris Şövalye yazıyor

Ilk defa aşk sahnesi oynarken gözleri şaşılaşmış, bir daha sahneye çıkmak istememiş!...

Uzun zamandır, ama çok uzun zamandır... Durunuz bakayım biraz düşüneyim, kendimi bildim bileli, bir aşk sahnesi oynamak isterdim; hem de sahici bir aşk sahnesi, öyle bir sahne ki, oradaki aşkım, aşkların aşkı olsun.. ciddî... İçten gelen... Yapmacıksız bir aşk...

Askerliğim bitti. Parise geldim. O zaman Chapms - Elyséedeki Femina tiyatrosunu idare eden Bayan Rasimi bana «Gobette of Paris» eserini okudu. Aman ne sevindim, ne sevindim!..

Bayan Rasimi bu eseri sahneye koyacaktı. Eserin tutacağına, çok beğenileceğine emindi. Başlıca vedet Mistingetti. Benim de bir perde de Mistingettle, senelerdenberi kurduğum, rüyasını gördüğüm, istediğim gibi bir aşk sahnem vardı. Bu ciddî, içten gelen, yapmacıksız bir aşktı ve sahnenin sonu hoş bir fantezi ile bitiyordu.

Doğrusunu isterseniz bu sahneyi benim ısrarımla yazdılar. Bu isteğim öyle büyüktü, ki dayanamadılar, kırmadılar beni... Sahne Gobettenin odasında geçiyordu. Rolü Mistingett oynuyordu. Gobette meşhur bir müzikhol yıldızı idi, tıpkı Mistingett gibi...

Gobettenin salonunu tasavvur edebilirsiniz: Modern eşyalar, göze hoş görünen, eğlenceli ışıklar... O zaman için sahneye koyduğum ışığın eğlenceli olduğuna eminim. Bu ışık, büyük kocaman porselen bir köpeğin gözlerinden fışkırıyordu... Biz Mistingettle birer aşk sahnemizi oynarken, porselen köpeğin gözleri, projektör gibi yalnız bizi aydınlatacaktı... Biz bir divanın üstünde oturuyoruz...

Anlıyorsunuz değil mi? Sözlerime iyi dikkat ediyorsunuz ya?..

Bakın, iyi aklıma geldi. Size o aşk sahnesinde ne yaptığımızı anlatmalıyım. Çok basit: Miss, şey affedersiniz, Gobett divandadır. Ben kızarıp bozararak, mümkün olduğu kadar tuhaflaşarak, heyecanlanarak, gülünç olmama rağmen, hassas bir kalbim olduğunu ispat ederek ona aşkımı söylerim. Hattâ bir demet te menekşe veririm...

Bu esnada bir aşk duası başlar. Şarkı söyleriz ve sahne, ağır ağır kararır. Sade köpeğin gözlerinden fışkıran ışıklar kalır. Miss... Affedersiniz, Gobett yavaş yavaş yumuşar, kollarımın arasına düşer... Her şeyin bir sonu vardır, sahnenin, romanın, makalenin... Miss, köpeğin gözlerinden utanır, doğrulur, masanın üzerinde duran bir sifonu alır, köpeğin gözlerine suları fışkırtır, ışığı suya boğar, söndürür... Karanlıkta kalırız: Son.

★

Benim içime bir korku düştü. Ya bir gece elektrikçi tam zamanında, tam sırasında köpeğin gözlerinde yanan ampulleri söndürmeği unutursa?.. Sahne, eser ve Missle beraber ben de hapı yutardık. Bunun için köpeğin göz ışıklarını bizzat kendim söndürmek iznini aldım. Divanın bir köşesine bir düğme koyacak ve sırası gelince basıp ışığı söndürecektim.

Prova esnasında, ışığı söndürme sırasını da tayin ettim. Missle kendinden geçmiş âşıklar gibi bakışırken, usulca elimi uzatacak, düğmeyi elime alacak ve Miss kalkıp sifonu sıkınca basacaktım...

★

Nihayet ilk temsil günü gelip çattı.

İtiraf edeyim heyecan içindeydik, hele ben... Düşünün, bugüne kadar bin bir fantezi, bin bir delilik yapan ben ve Miss, birdenbire değişecek, sahnede bambaşka birer insan olacaktık...

Bir hulyanızın hakikat olacağı andaki hislerinizi hiç tahlil ettiniz mi?

İkimiz de divanın üstündeydik. Dananın kuyruğu kopacaktı. Sahne iyi yürüyordu. Evvelâ halkın hayretini hissettim. Ondan sonra da beğenildiğimi anladım. Sevinçten çılgına dönüyordum. Bu cengi de kazanmıştım. Memnuniyetten titriyordum.

İlânı aşkım alkışlandı. Salonda mırıltılar duyuyordum:

— Enfes!

— Harikulâde!

Şarkıya başladık. Miss söylüyor, ben söylüyorum. Kulağıma sesler geliyor:

— Aman ne güzel!

— Görülüp dinlenecek şey!

Ben, gözlerimi Missin gözlerine diktim. Âşıklar gibi bakışıyoruz... Usulca kolumu uzatıyorum, düğmeyi arıyorum... Kör olası şeytan!.. Nerede düğme?.. Araştırıyorum... Yastıkların altına, kenarlarına... Yok.

Şarkı devam ediyor, fakat elime düğme geçmiyor. Şarkı devam ediyor, bakışma devam ediyor... Araştırma da devam ediyor...

Farkediyorum. Gözlerimdeki aşk pırıltıları sönmeğe başlıyor... Hissediyorum, gözlerim şaşılaşıyor.

Bütün vücudümden soğuk terler boşanıyor... Elimi araştırıyor, araştırıyorum: Düğme yok... Elektrik düğmesini bulamıyorum, elektrikleri söndüremiyeceğim, köpeğin gözleri yanık kalacak... Facıayı anlıyor musunuz?

Aşk sahnesini öyle bir oynayış oynamışız, ki düğme fırlayıp bir köşeye tıkılmış.. Ama nereye?.. Hangi cehennemin bucağına?.. Elim araştırdıkça titriyor, gözlerim gittikçe şaşılaşıyor.. Şaşı bakan bir âşık!..

Seyirciler gayritabiî bir şey olduğunu sezdiler... O andaki halim sahiden görülecek şeydi. Maurice, gözleri Missin gözlerinde ve eli yastıkların altında ha bire bir şeyler araştırıyor!..

Salonda kahkahalar çınladı.

★

Mistingettle Bayan Rasimin beni tam iki saat teselliye uğraştılar .Ben ağlıyordum. Diyordum ki:

— Israr etmeyin, bir daha sahneye çıkmam. Mesleğim, sanatim mahvoldu... Maskara oldum...

O gece elektriği söndürmek vazifesi makineciye yükletildi ve ertesi gece oyun yolunda oynandı.

Ama o gün bugündür «son» lar dan korkarım. Eğer bu itirafımın, bu makalemin sonu yoksa mazur görülsün!

Sinirli bir artist hapse mahkûm edildi

"Isır,, diye işaret ettiği adamı ısırmıyan köpeğine de kızmış!

Nicole de Rowes genç Fransız artistlerinden biridir. Şuhtur, çapkındır, cazibelidir. Fakat bir kusuru vardır: Çok sinirlidir. Olur olmaz şeylere sinirlenir ve hadiseler çıkarır. İşte bu sinirliliğidir ki artisti iki defa mahkemeye sürüklemiştir. Bu hadiseleri kısaca anlatalım:

Matmazel Nicole, Boisdaki lokantalardan birinde bazı dostlarile beraber yemek yerken, başka bir masada oturan bir müşterinin kendisine ısrarla baktığını görmüş ve sırnaşık adama, kendisine böyle bakacağı yerde fotoğrafını verebileceğini söylemiştir.

Artiste bakan müşteri, bu teklifi biraz kabaca bulduğu için hiç cevap vermemiştir.

Bu sükûtten fena halde sinirlenen artist, önündeki tabağı kaldırdığı gibi, fotoğrafını kabul etmek tenezzülünde bulunmıyan kaba adamın suratına fırlatmış, fakat bununla da iktifa etmiyerek önündeki şampanya dolu kadehini de atarak adamı yanağından yaralamıştır.

Bu tecavüze uğrıyan adam, mahkemeye müracaat ederek artisti 1500 frank zarar ve ziyana mahkûm ettirmiştir.

Sinema artistini mahkemeye sürükliyen ikinci hadise de şudur:

Matmazel Nicole bir gün büyük caddelerden birinden geçerken, otomobilini fazla sürdüğü cihetle seyrü sefer memurlarından birinin ihtarına uğramıştır. Bu ihtara kızan artist, belediye memuruna bir küfür savurmakla beraber yanında bulunan bulduğ köpeğine memuru ısırmasını emretmiştir.

Köpek, hanımından daha kibar davranarak işaret memurunu ısırmamıştır. Fakat köpeğinin sözünü dinlememesinden daha ziyade kızarak otomobilini sürmüş ve kendisine mâni olmak istiyen seyrü sefer memurunu çiğneyip geçmiştir.

Bu vaka üzerine mahkeme yalnız para cezasile kanaat etmemiş artisti bir ay da hapse

Matmazel Nicole ve sevgili Buldug köpeği

mahkûm etmiştir.

Bu mahkûmiyet, her halde artistin sinirlerini yatıştıracaktır.

AKŞAM

Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Ramazan 5 — Kasım 24

S	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,39	2,23	7,21	9,46	12	1,37
Va.	5,21	7,05	12,03	14,28	16,42	18,19

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. **13** No.

Fitre ve zekâtınızı Türk hava kurumuna veriniz. Bunlar Türk hava kurumu, Kızılay ve Çocuk esirgeme kurumları arasında kardeşçe paylaşılacaktır.

Her akşam bir hikâye

Evet, aramızda bir şey var

İki aydan beri nişanlı idiler. Fakat biribirlerile kavgaya başlaşmışlardı bile.

Çok sevişiyorlardı. Yalnız, Nezahetin kıskançlığı durup dururken, bir hiç için coşuyor ve ortalık zindan kesiliyordu. Bir gün Nezahet ağzını açtı:

— Fahri, dedi, beni en çok üzen şey nedir bilir misin? Ona karşı benden ziyade sempatin olması!

— Doğru değil sevgilim, yemin ederim ki yanlış!

Nezahet dalga dalga saçlarını mahzun bir tavırla silkti:

— Bunu bana yutturamazsın Bak onu ne kadar hararetle müdafaa ediyorsun.

— Fakat, Nezahet, yalvarırım sana...

— Beni herkesten ziyade sevseydin benden bir şey saklamazdın.

— Saklanacak bir şeyim yok ki yavrum. Sana kaç defalar söyledim, Suzan ile aramda hiç bir şey olmadı ki.

Nezahet bunu işittikçe daha kızıyordu. Çünkü Fahri ne itiraf etse affedecekti. Fakat hiç bir şey yok demesi fena halde sinirine dokunuyordu.

— Affedersin Fahri amma... Bunu içim parçalana parçalana söylüyorum sana... Sözlerine inanmıyorum senin!

— Ben sana karşı her zaman samimî davrandım Nezahet.

— Böyle ne bağırıyorsun Fahri? Ben karşılıklı itimad üzerine müesses bir aşk hülya ediyordum. Halbuki sen her şeyi yıktın, berbat ettin.

Ben bilmiyor muyum?

— Bilmiyosun, bilemezsin?

— Bilemez miyim? Bu bir yarım itiraf değil mi? Doğrusu şaşıyorum Fahri. Bizim saadetimiz, hayatımız mevzuu bahsoluyor da sen hâlâ sanki ortada hiç bir şey yokmuş gibi karşımda rahat rahat oturuyorsun!

Fahri ayağa fırladı. Nezahet haykırdı:

— Demek Suzan ile aranda bir şey var ki böyle fırladın. Biliyorum zaten ben bunu.

Nezahet hem söylüyor, hem ağlıyordu.

— Kuzum Nezahet, yapma böyle...

— Bundan evvel, İstanbula geldiği zaman, en evvel sana telefon ettiğini söylemedin miydi bana?

— Evet. Hattâ Reşidi nerede bulabileceğini benden sorduğunu da sölemiştim. Suzan ile çocukluk arkadaşıyız. Başka bir adamı sevdiğini bana anlattı. Bu adam onu oyalamış, aldatmış, sonra başka bir kızla evlenmiş. Şimdi o da Reşidi soruyordu benden. İşte bütün mesele bundan ibaret.

— Ha! Şimdi anlıyorum. Bu bir kurnazlıktan ibaretti. Haline seni acıtacak. Ona karşı bir sempati duyacaksın. Yavaş yavaş iş ilerliyecek. Bunu anlamaz mıyım sanıyorsun?

— Benim hayatımdan şimdiye kadar bir düzine kadar kadın geçti... Belki bir düzine değil de... Neyse, bunların yalnız ikisini, üçünü kıskanabilirsin.

— Ben mi kıskanacağım? Allah göstermesin. Kıskançlığa tenezzül mü ederim? Daha bunu anlamayışına şaşıyorum .

Fahri bir cigara yaktı. Biraz asabî adımlarla dolaşmağa başladı. Nezahet devam ediyordu:

— Bazı kadınlarla maceralarını anlattın bana. Çünkü onlar senin için ehemmiyetsiz muaşakalardı. Halbuki dünyada bu eşi bulunmıyan Suzan hanımefendi sende o kadar derin bir iz bıraktı ki ondan bahsetmeğe bir türlü dilin varmıyor. O büyük aşkın kudsiyetini ihlâl etmiş olacağını zannediyorsun. (Gözleri yaşla dolarak) pek âlâ, sakla sırrını. Görüyorum ki ben senin hayatında ikinci derecede kalıyorum.

Nezahet hıçkırmağa başladı.

Fahri kendi kendisine: «Artık tahammülüm kalmadı!» diye mırıldandı. Nezahetin yüzüne baktı. Saadetlerinin ciddî bir tehlike içinde bulunduğunu idrak etti.

— Nezahet, dedi, seni bu halde bir daha görmemek için ne yapayım? Ne söylememi istiyorsun?

— Doğruyu söyle bana!

— Söyledim ya...

— Tamamı tamamına söylemedin. Seninle Suzan arasında mutlaka bir şeyler oldu.

Birdenbire Fahrinin zihninde bir şimşek çaktı.

— Evet, dedi, oldu.

Nezahet rahat bir nefes aldı:

— Ben demedim mi?

— Sevdiği adam kendisini aldattıktan, başka bir kızla evlendikten sonra idi. Büyük bir yese kapılmıştı. Kendisini öldürmek istiyordu. Ben ona biraz kuvvet, metanet vermek fikrine düştüm. Haline pek acıyordum. İşte bu fikirle onunla biraz meşgul oldum. Nihayet samimiyetimiz pek ileri gitti. Seviştik. Kendisini çok sevdim. Fakat bu aşk devam etmed. Geldi geçti.

Fahri sustu. İçinden şaşıyordu:

— Bu kadar derin bir pisikoloğ olduğumu ben de bilmiyordum, dedi.

Artık dili açılmıştı. Devam etti:

— Bunun çabuk geçici bir ihtiras olduğunu biliyordum. Dünyanın başka bir tarafında, beni bekliyen bir genç kız bulunduğunu hissediyordum. Bu sendin, Nezahet.

O iyi kalpli bir kızdı. Benim hissiyatımı anlayınca beni serbes bıraktı, idealime kavuşmak hususunda hiç bir zorluk çıkarmadı. İşte hepsi bu kadar. Rahat ettin mi şimdi?

Fahri sanki bu uydurma hikâyeyi başka birinin ağzından dinliyormuş gibi, kendi anlattıklarına kendi de şaşmış, gözlerini açıyordu.

Nezahet Fahrinin kolları arasına atıldı:

— Ah seni o kadar seviyorum ki Fahri, dedi. Görüyorsun ya, nasıl hakkım vardı. Her şeyi itiraf ettikten sonra bak şimdi aramızda nasıl karşılıklı bir itimad ve emniyet hüküm sürüyor. Israr etmekte hakkım yok muymuş?

— Evet, hakkın varmış... Şimdi içlerimiz o kadar rahat ki...

— Sevgili Fahriciğim, seni çoktan affettim. Şimdi eminim ki beni ondan çok seviyorsun.

***

Fahri ile Nezahet evlendiler. Fakat Fahri Nezaheti öperken içinden düşünüyor: Ne yapıp yapıp Suzan ile Nezaheti karşı karşıya getirmemeli. Çünkü Suzan karıma aramızda bir şey geçmediğini temin edecek olursa gene şu tatlı geçinmemiz berbad olur, kıyametler kopar. *Hikâyeci*

CENGİZİN OĞLU

İskender Fahreddin — *Tefrika No. 200*

Sungların atalarından kalan «hanedan mühürü» imparatorun yanında değildi. İmparator esir olacağını anlayınca, bu mührü el altından kardeşine göndermişti.

Zaten prens (Ti-Ping) in ölümüne sebep te bu mühür olmuştu. Amiral (Sutşo) deniz üstündeki ölüleri araştırırken, prens (Ti-Ping) in cesedini ve koynunda sakladığı «hanedan mührünü» buldular.

Uzun yıllardanberi millî varlıklarını temin eden büyük bir kuvvet gibi, nesilden nesle sakladıkları «hanedan mührü» nün Mogolların eline geçmesile, Sung imparatorluğu da tarihe göçmüş oluyordu.

320 yıl saltanat süren (Sung imparatorluğu) bu suretle nihayet bulmuştu.

Sungların Yay adasındaki filoları ve servetleri de Mogolların eline geçti.

Amiral (Sutşo) Yay adasına ayak bastığı gün, yerliler (cehennem bekçisi) nin yüzünü görmemek için, yerlere kapanıyorlar ve yüzlerini siyah örtülerle örtüyorlardı.

Amiral (Sutşo) ilk günü adada dolaşırken, sahilde bir yüksek kulenin tepesinde uzun saçlarını tarıyan yaşlı bir kadın gördü. Yanındaki yerli rehberlerden birine sordu:

— Bu kadın kimdir?

— İmparatoriçe..

Amiral (Sutşo) hayretle rehberin yüzüne baktı:

— Biz imparatoriçeyi imparatorla birlikte Karakuruma yollamıştı...

— O, imparatorun karısı idi. Bu, anasıdır.

— Kulenin tepesinde ne yapıyor?

— Oğlu prens (Ti-Ping) in ölüm haberini almış.. Saçlarını taradıktan sonra, kendini kuleden denize atacak!

Mogol amirali bu haberi alınca bütün gemileri kulenin etrafına dizdirdi ve imparatoriçe kendisini suya atınca hemen boğulmadan tutulmasını emretti.

İmparatoriçe gemileri gördü.. Aldırmadı.. Ağarmış saçlarını omuzuna döktü.. Ellerini göğsünde biribirine kavuşturdu ve gözlerini kapıyarak, kendini kulenin tepesinden denize bıraktı.

Gemilerden suyun üstüne atılan yüzlerce Mogol dalgıcı imparatoriçeyi kurtarmak için, onun atıldığı noktaya daldılar.. Araştırdılar.. Aradan saatler geçtiği halde ihtiyar kadının cesedi bulunamıyordu.

Amiral Sutşo merakından çıldıracaktı. Herkesin gözü önünde suya atılan bir kadın, nasıl olur da bulunamazdı.

Fakat, yerlilerden biri, imparatoriçenin çok ihtiyatlı davranmış olacağını söyledi:

— Ayaklarına ve beline demirler bağlamıştır. Kulenin dibi çok derindir. O, şimdi suyun dibinde uyuyor, dedi.

Sutşo bu hâdiseden sonra (Yay) adasında bir miktar Mogol askeri bırakarak bütün gemilerle birlikte döndü. Kublây bu sırada sahile inmiş, Sutşoyu bekliyordu.

Hakan, Mogol amiralinin muvaffakiyetini görünce sevinmişti. Dokuz yüzden fazla gemi Kanton kıyılarında dizilmiş duruyordu.

Kublây artık yarım asırdan fazla bir zamandanberi uğraşılan Çin fütuhatını ikmal ile baştan başa Çine hâkim olmuştu.

Kublâyın Japonya seferi..

Bu büyük muvaffakiyet, Kublâyın yüzünü Japonyaya çevirmişti.

— Mogolistanın, payitahtı bundan sonra Çinde olacak. Cengiz Hanın düşündüğü (büyük Asya imparatorluğu) nu ben kuracağım.

Diyerek, payitahtı Karakurumdan Çine nakletmeğe hazırlanırken, bundan önce Japonyada da taliini denemek istedi. İlkönce Mogol donanmasını amiral Sutşo ile Japon sahillerine gönderdi.

Japonlar o vakit denizde Mogollar kadar kuvvetli değillerdi. Kublây bunu sezdiği için, günün birinde kendisini rahatsız edecek olan bütün Japon sahillerini vurmak ve Çine bitişik şehirleri almak niyetinde idi.

Fakat, donanma Japon sahillerine doğru açılır açılmaz, müthiş bir fırtına başladı. Dalgalar, birdenbire açılan ejder ağzı gibi, Mogol gemilerini birer birer yutuyordu.

Fırtına gittikçe artıyor, batan ve parçalanan gemilerin sayısı çoğalıyordu.

Fırtınadan mahvolan gemilerin tutarı dört yüzden çoktu.

Amiral Sutşo:

(Arkası var)

Ekmek işi

(Baş tarafı 1 ci sahifede)

alıcı bulamamıştır. Az mikdarda satılan buğday da tüccar maldır.

Bankanın buğday fiatlerini düşürmesi karşısında buğday tüccarları da yavaş, yavaş fiatleri kırmağa başlamışlar ve dün borsada 6 kuruş 22 buçuk paraya kadar buğday satmışlardır.

Dün borsaya gelen değirmenciler ve buğday tüccarları grup, grup toplanarak buğday ve un satışlarının aldığı son vaziyet etrafında görüşmeler yapmışlardır. Tüccarlar bankanın fiatleri birdenbire düşürmesi üzerine piyasanın 250 bin lira derecesinde zarar ettiğini iddia etmişlerdir.

Piyasaya çıkarılan banka buğdaylarına dün alıcı çıkmamasına, tacirlerin buğdayı bankadan aşağı bir fiate düşürmesi sebep gösterilmektedir.

Halbuki alâkadarlar, bu tüccar buğdaylarının yüzde 30 - 32 çavdarlı olduğunu, halbuki bankanın yedi buçuk kuruşa sattığı buğdaylarda ancak 4 - 5 çavdar bulunduğunu söylüyorlar.

Buğday fiatlerinin 7,5 kuruşa düşmesinden sonra bankanın piyasaya çıkardığı buğdaylardan ancak 90 tonu satılmıştır. Bir ton buğdaydan vasatî 12 çuval un çıktığını hesap edecek olursak 7,5 kuruşa satın alınan buğdayla 1080 çuval un yapılmıştır. Bu unlar bugün fırınlara gelmiştir.

Belediyenin sert buğday un çuvallarına 795, yumuşak buğday un çuvallarına da 825 kuruş narh koyduğunu dün yazmıştık. Yarından itibaren borsada bu fiatten daha yükseğe un satılmıyacaktır. Fakat una konulan narh tüccarlarca malûm olduğu halde dün borsada 750 kuruşla 900 kuruş arasında ekmeklik un satılmıştır.

İkinci nevi ekmek

Yukarıda söylediğimiz gibi ikinci nevi ekmekle fırancala fiatleri değişmemiştir.

İkinci nevi ekmek on bir kuruş otuz paraya satıldığına göre, birinci nevi ekmek ile aralarında yirmi paralık bir fark vardır. Bu bakımdan ikinci nevi ekmek sarfiyatının azalacağı ve gelecek hafta birinci nevi ekmek fiatleri biraz daha düşerse ikinci nevi ekmeğin tabiatile ortadan kalkacağı muhakkak görülüyor. Bu vaziyet gelecek hafta aydınlanacaktır.

Belediyenin bir tavzihi

İstanbul belediyesinden:

Ziraat bankasının buğday satışı fiatlarına istinaden ekmeklik una konan âzami fiat hakkında gazetelerle yapılan ilânın bazı yanlış anlayışlara sebebiyet verdiği haber alınmıştır.

Una narh konulması mevzuubahis olmayıp yalnız seksen randımanlı şehrin ekmeklik ununa şimdilik âzami bir fiat konulmuştur. Bu nevi unların bundan aşağı satılması caiz olduğu gibi diğer unların da piyasaya göre satışları tamamen serbesttir. Gerek âzami fiata tabi olan ve gerek tamamen serbest bulunan un alışverişlerine ait muamelâtın kemakân ve tamamen borsada cereyan edeceği ve bunun haricinde muameleye müsaade olunmıyarak takibatı kanuniyede bulunulacağı tavzihen ilân olunur.

Zayi — İstanbul Liman dairesinden almış olduğum kamarot cüzdanımı kazaen kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin değeri yoktur.

Denizyolları idaresinde kamarot Gülcemal vapurunda İbrahim.

Cephelerde mühim bir hareket olmadı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Resmî İtalyan tebliği

Roma 30 — 59 numaralı resmî tebliğdir: Mareşal Badogliyo telgrafla bildiriyor:

Birinci ordu cephesinde Lonbarbi bölgesinde temizleme ameliyesi ile Eritre hududunda Tembiende askerî harekât devam ediyor.

Gebanın garbinde kollarımız müsellâh Habeşlilerle temasa gelmişler, Habeşliler 10 ölü bırakarak geri çekilmişlerdir.

Somalide Şebeli bölgesi şeflerinden Abdullah ile Ogadenden bazı rüesa ve eşraf, siyasî makamatımıza müracaatla dehalet etmişler ve maiyetlerile beraber Habeş hükûmetine karşı harp etmeği teklif eylemişlerdir. Somalide Gorahaideki yeni uçuş meydanından uçan tayyarelerimiz, müstahkem Dagabur mevkiini yeniden bombardıman etmişlerdir.

Eritre cephesinde tayyarelerimiz, mutad uçuşlarına devam ediyorlar.

Mareşal Badoglionun beyanatı

Asmara 30 (A.A.) — İtalyanın doğu Afrikası yüksek komiseri mareşal Badoglio, dün buradan hareket etmiş ve askerî hareketlerin idaresini deruhde etmek üzere, umumî karargâha gitmiştir.

Mareşal Badoglio, gazetecilere, İtalyanın en büyük kolaylıkları göstereceğini söylemiş ve şunları ilâve etmişti:

«Mareşal de Bono, burada mükemmel işler görmüştür. Büyük değişiklikler yapmak niyetinde değilim. Bugüne kadar işgal edilen bütün kasaba ve köyleri ziyaret edeceğim.»

Bazı gazetecilerin verdiği malûmata göre, mareşal Badoglio, Eritreden gönderilecek bütün haberleri sıkı bir tarzda kontrol etmek aruzusundadır.

Habeş ordusu ne kadar?

Roma 30 (A.A.) — Eryhtrenin ilbayı, Corrado Zolinin tahminine göre, Habeş ordusunun mevcudu, yarısı Tigre, yarısı da Somalide olmak üzere 220,000 kişidir.

Habeş çetelerile çarpışmalar

Adigrat 30 (A.A.) — İtalyan kuvvetleri, Ras Seyyumun kitalarını kaçmağa icbar ederek Tembienin dağlık bölgesine girmişlerdir.

Maigohar yakınlarında İtalyan müfrezeleri Habeş muhariplerini dağıtmışlardır. Goharo nehri boyunca İtalyan kıtaları bir çok Habeş esirleri almışlardır.

Salı ve çarşamba günleri yağan yağmurlar ve çıkan fırtına Adua bölgesindeki yolları bozmuştur. İstihkâm müfrezeleri yolları müstacelen tamir etmişlerdir.

Zayi — Galata İthalât gümrüğünün 9411 numaralı 15/11/934 tarihli birinci nüsha beyanname zayi ettiğimizden yenisini alacağımızdan eskisinin değeri yoktur. Mareno B. Samuel

Kulak, boğaz, burun mütehassısı
Doktor

İhya Salih

Cağaloğlu: Hamam sırasında 24 numarada - Pazardan başka her gün - öğleden sonra saat 15 ten itibaren hastalarını kabul eder.

Mevsimin en büyük fırsatı

SÜMER BANK

Yerli Mallar Pazarları

1 ikinci kânundan itibaren ikramiyeli satışlara başlıyor

Istanbul - Beyoğlu - Karaköy mağazalarında her ayın 3 ünde bütün satışlar müşterilere eşya olarak o/o yüz bedava iade edilecektir.

Beş para vermeden istediğiniz her şeyi alabilirsiniz

İSTANBUL

Umum Manifatura ve Tuhafiyeciler İşçileri CEMİYETİNDEN:

İdare heyetimizce görülen lüzum üzerine tahsildarımız Bay Hamdinin vazifesine nihayet verildiğini ve cemiyetimizle hiç bir alâkası kalmadığı ilân olunur.

İstanbul yedinci icra memurluğundan:

Yeminli üç ehli vukuf tarafından tamamına 560 lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Feriköyünde Kuyulubağ ön ve Simens sokağında eski 72 yeni 122 No. lu maa bahçe bir ahşap hanenin tamamile yine yeminli üç ehli vukuf tarafından tamamına 1200 lira kıymet takdir edilen Feriköyünde Simens sokağında eski 3 yeni 77 No. lu maa bahçe bir hanenin tamamları açık arttırmaya vazedilmiştir. Birinci arttırmaları 8/1/936 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar dairede icra edilecektir. Arttırma bedeli kıymeti muhamminelerinin % de 75 ini bulduğu takdirde müştersi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdit edilerek 23/1/936 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar dairede icra edilecek ikinci arttırma neticesinde arttırma bedeli kıymeti muhamminesinin % 75 şini bulmadığı takdirde satış 2280 No. lu kanuna tevfikan geri bırakılır. Satış peşindir, arttırmaya iştirak etmek isteyenlerin kıymeti muhamminenin % 75 şi nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. Hakları tapu siciliyle sabit olmayan ipotekli alacaklarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile birlikte ilân tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu siciliyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye, tanzifiyeden mütevellit belediye rüsumu müşteriye aittr. Daha fazla malûmat almak isteyenler 16/12/935 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık bulundurulacak arttırma şartnamesile 933/1993 No. lu dosyaya müracaatla mezkûr dosyada mevcut vesaiki görebilecekleri ilân olunur. M. 496

Umum Emlâk Acentesi

Bahçekapı TAŞHAN No. 29

EHVEN ŞERAITLE

EMLÂK İDARESİ

KİRALIK APARTIMAN
EMLÂK
ALIM ve SATIMI

TELEFON: 20307

Lise hazırlık sınıfı

Muntazam bir tahsil takip etmeksizin Lise sınıf bitirme ve olgunluk sınavlarına hariçten girecek gençleri bu sınavlara hazırlamak üzere (Yuca Ülkü) Lisesinde bir(Hazırlık sınıfı) açılmıştır.

Öğrem saatleri, iş sahiplerinin de bu öğremleri takip etmelerine müsaade edecek şekilde tesbit olunmuştur.

Öğretmenleri en kuvvetli Lise öğretmenleridir.

Kayıt ve kabul şartlarını öğrenmek, kayıt olunmak için her gün (15,30) dan sonra Yuca Ülkü Lisesi muamelât bürosuna baş vurulabilir.

Öğremlere Birincikânunun beşinci perşembe günü başlanacaktır.

Daktilo alınacak

Ankara Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dekanlığından:

Ankara Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi için müsabaka ile bir Daktilo alınacaktır. Ücret ayda 100 liradır.

Şartlar.

1 — Makine ile yanlışsız ve çabuk yazmak,

2 — Türkçe ve Almancayı iyi bilmek,

3 — Müsavi vaziyette olanlar arasında ikinci bir ecnebi lisan olarak Fransızca veya İngilizce bilenler tercih edilecektir. Müsabaka Ankarada Evkaf Apartımanındaki Fakültede 9/12/1935 pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.

İstekliler istidalarını müsabaka gününe kadar Fakülte idaresine vermiş veya göndermiş olmalıdırlar. Müsabakaya gireceklerin cepheden alınmış fotoğraflarile birlikte saat 9 da fakültede bulunmaları lâzımdır. (3500) (7569)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

İdaremiz ihtiyacı için nümune ve şartnamesi mucibince 9600 metre Beyaz yağlı kanaveçe pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek isteyenlerin nümune ve şartnamesini görmek için her gün pazarlık için ve 18/12/935 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 14 de % 7,5 teminat parasile birlikte Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonuna gelmeleri. "7553„

*

80,000	kilo	91	m/m	selleloz paket beyaz kâğıdı
70,000	„	114	„	„ beyaz roz bobini

Yukarıda İsmi ve miktarları yazılı kâğıtlar pazarlıkla satın alınacaktır. Vermek isteyenlerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün, pazarlık için de 20XII/935 tarihine rastlayan Cuma günü saat 14 de % 7,5 teminat parasile birlikte Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonuna gelmeleri. (7596)

Türk Hava Kurumunun Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir

2. ci keşide 11 1. ci Kânun 1935 tedir

Büyük ikramiye: 30.000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle 20.000 liralık bir mükâfat vardır.

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri: Karaköy • Köprübaşı
Tel. 42862 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel: 22740

TRABZON YOLU
GÜLCEMAL vapuru 1 Birinci Kânun PAZAR günü saat 20 de RİZE'ye kadar.
"7568"

MERSİN YOLU
MERSİN vapuru 1 Birinci kânun PAZAR günü saat onda MERSİN'e kadar. "7599,,

İSKENDERİYE YOLU
EGE vapuru 3 birinci Kânun SALI günü saat 11 de İSKENDERİYE'YE kadar.
(7600)

THE TURKISH AMERICAN
Shipping and Trading Co.
Hayri - Araboğlu ve şeriki American Export Lines The Export Steamsip Corporation NEW - YORK
Her on günde bir Nevyork ile limanımız arasında muntazam posta:
Her ayın 10, ve 25 inci günleri New-York'dan hareket.

Yakında New-Yorkdan gelecek vapurlar:
Exarch vapuru 23 İkinci teşrine doğru
Examelia vapuru 6 birinci kânuna doğru.
Exilona vapuru 18 birinci kânuna doğru.
Yakında Nev - York, Fladelfiya ve Bostona için yolcu ve eşyayı ticariye alarak hareket edecek vapurlar.
Exarch vapuru 4 Birinci kânuna doğru
Examelia vapuru 12 Birinci kânuna doğru.
Exilona vapuru 21 birinci kânuna doğru.
Kumpanya, müşterilerinin menafiine daha iyi hizmet ve fevkalâde seri postalar taktim emelile İskenderiye veya Marsilyada aktarma suretile ve doğru konoşimento ile Nevyork için mezkûr limanlardan muayyen tarihlerde hareket eden ekspres ve lüks vapurlarına yolcu ve eşyayi ticariye kabul edecektir.
Bu vapurlar Amerikanın dahilî ve bütün vilâyetleri ile Kanada, Golf, Meksika ve Los Angelos ile San Fransisko Seattle vesaire bütün limanlar için doğru Konşmento ile eşyayı ticariye kabul eder.
Fazla tafsilât için Galata'da Tahir han üçüncü kat Hayri - Araboğlu ve şeriki müracaat Tel: 44991-2-3 (13451)

Operatör- Urolog
Dr. Mehmed Ali
İdrar yolları
hastalıkları mütehassısı. Köprübaşı Eminönü han Tel : 21915

Terzi
Sacit Özbey
Londra Minister Akademisinden mezun
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Saray sineması yanında No. 1/1

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İstanbul Acentalığı
Liman han, Telefon: 22925
Galata şubesi Tel: 43663

TRABZON YOLU
AKSU vapuru 3 Birinci kânun SALI günü saat 20 de RİZE'ye kadar.

3 gün zarfında
Bu güzellik tedbirini
Tecrübe ediniz.

Hergün bir sinema yıldızının yüzünü gördüğünüz zaman, cild ve teninin sehhar güzelliği adi bir tesadüfün tesiri değildir. Onun güzelliğindeki sırrı, sizin de olabilir. Cildinizin, onun gibi lâtif ve nermin olması için yalnız 3 gün kifayet eder. Şimdi, Tokalon kreminin terkibindeki taze krema ve musaffa yetin yağı ile beraber kıymetli cevher ler vardır. Beyaz rengindeki (yağsız) yeni Tokalon kreminin günde bir veya iki defa istimali ile cilde yeni bir hayat vermekte beyazlatmakta ve kuvvetlendirmektedir. Ayni zamanda siyah benleri, kırmızılıkları ve tenin bütün gayri saf maddelerini izale eder ve münbesit mesamatı sıklaştırır.
Teni bütün gün ter ve taze tutar. Hemen bugünden bu şayanı hayret güzellik tedbirini tecrübe ediniz. Ve cildinizi sinema yıldızlarının cildlerile mukayese etmekten çekinmeyiniz.

DERMOJEN yalnız krem değil tam manasile cildin devasıdır. Her nevi egzamalar, yaralar, bereler, çatlaklıklar, sivilceler, ustura yaraları yanıklarda birebirdir. 40 kuruşa her eczanede bulunur.

"AKŞAM'ın FAYDALI NEŞRİYATI,,
Şimdiye kadar şu güzel kitapları çıkardı:

Bu kitapları gördünüz mü? Bir defa görürseniz bir aile kütüphanesi için çok değerli olduklarını siz de tasdik edeceksiniz.

HAYVANLAR ÂLEMİ
Yazan: Faik Sabri Duran
150 kuruş

Yeryüzü Gökyüzü
Yazan: Faik Sabri Duran
150 kuruş

Istanbuldan Londraya Şileple Bir Yoculuk
Yazan: Faik Sabri Duran
75 kuruş

Bir Türk Kızının Amerika Yolculuğu
Yazan: Faik Sabri Duran
75 kuruş

Nereden Geliyoruz
Yazan: Faik Sabri Duran
40 kuruş

Çocuk anaları, babaları:
"Yavruma ne hediye verecegim... " diye artık düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebiteceğiniz güzel hediyeler şunlar:

COĞRAFYADA İLK ADIM
Yazan: Faik Sabri Duran
50 kuruş

Çocuklara Coğrafya Kıraatleri
Yazan: Faik Sabri Duran
50 kuruş

Tarih Öğreniyorum
Yazan: Ahmet Refik
30 kuruş

Bütün dünya dillerine çevrilmiş bir kitap
Cüceler ve Devler memleketinde
Gülliver'in Seyahatleri
Türkçeye çeviren: Ercüment Ekrem
75 kuruş

İspanyol Edebiyatı ölmez eseri
M. Cervantes
Don Kişot
25 kuruş

Pierre Benit'nin en güzel eseri
DEVLER KALDIRIMI
Türkçeye çeviren: Halit Fahri
75 kuruş

Çok meraklı bir fennî roman
Jül Vern
ARZIN MERKEZİNE SEYAHAT
25 kuruş

AKŞAM NEŞRİYATI - Akşam Matbaası - Posta kutusu: 291 Istanbul
Bu kitaplar için posta parası alınmaz - Mektup içinde pul da gönderebilirsiniz.

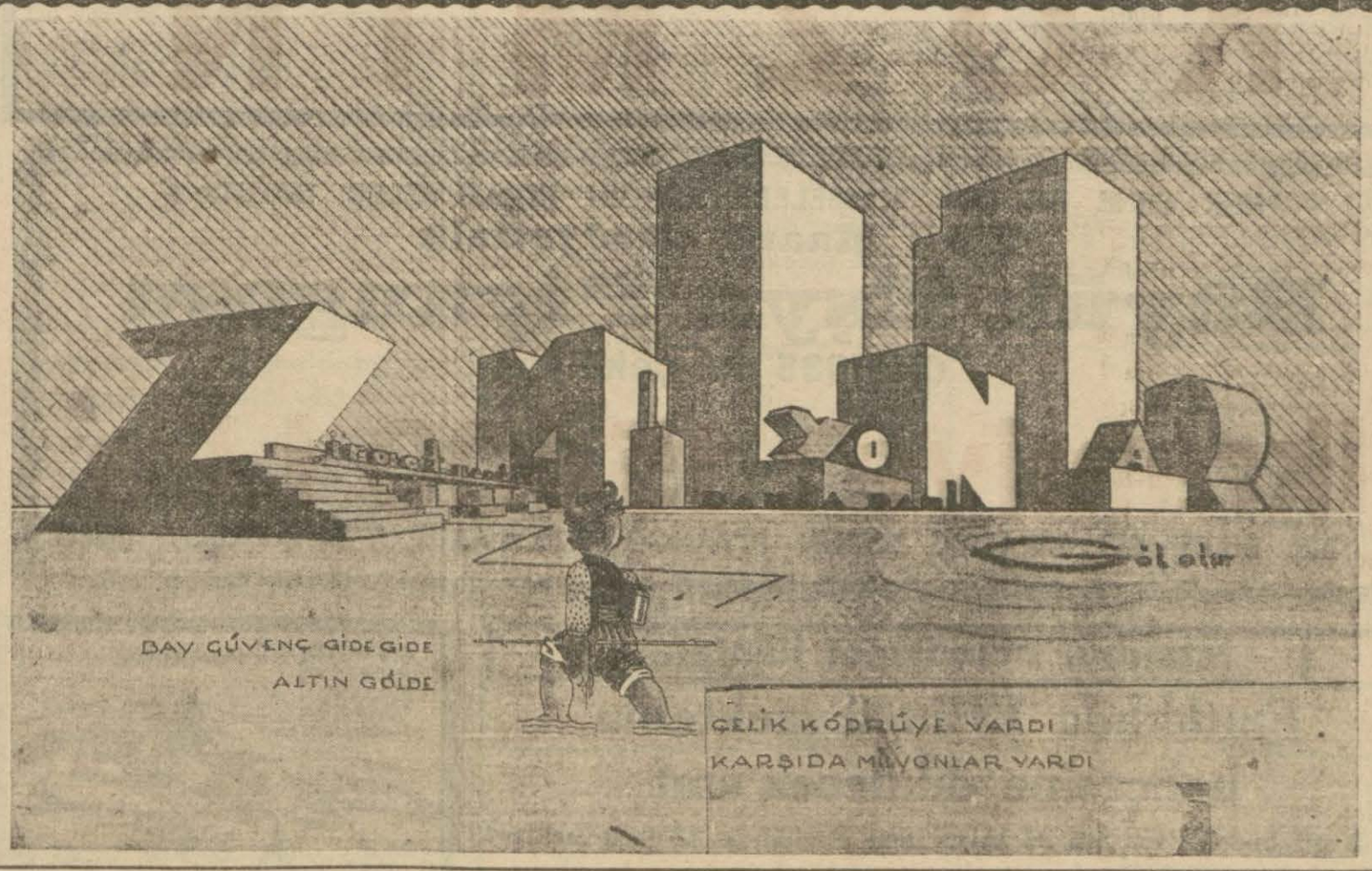

İstanbul 4 üncü İcra Memurluğundan:

Emniyet Sandığına

birinci derecede ipotekli olup yeminli üç ehli vukuf tarafından tamamına 8454 lira kıymet takdir edilen Erenköyünde Sahrayıcedit mahallesinde İstasyon caddesinde yeni 30, 30 30/1 30/2 30/3 No. lu 3 dükkân ve bahçesi olan köşk açık arttırmaya vazedilmiş olduğundan 14/1/936 tarihine müsadif Salı günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede birinci arttırması icra edilecektir. Arttırma bedeli kıymeti muhamminenin % 75 ni bulduğu taktirde müşterisi üzerinde bırakılacaktır. Aksi takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 15 gün müddetle temdid edilerek 29/1/936 tarihine müsadif Çarşamba günü saat 14 ten 16 ya kadar keza dairemizde yapılacak ikinci açık arttırmasında arttırma bedeli kıymeti muhamminenin % 75 ini bulmadığı takdirde satış 2280 numaralı kanun ahkâmına tevfikan geri bırakılır. Satış peşindir. Arttırmaya iştirak etmek istiyenlerin kıymeti muhamminenin %7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil bulunmaları lâzımdır. Hakları tapu sicilli ile sabit olmıyan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile birlikte ilân tarihinden itibaren nihayet 20 gün zarfında birlikde dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilli ile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye, tanzifiyeden mütevellit belediye rusumu ve vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. Daha fazla malûmat almak isteyenler 16/12/935 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için dairede açık bulundurulacak arttırma şartnamesi ile 934/1089 No. lı dosyaya müracaatla mezkûr dosyada mevcut vesaiki görebilecekleri ilân olunur. (7676)

ADEMİ İKTİDAR
ve
Bel gevşekliğine
HORMOBİN
Tafsilât: Galata Posta kutusu 1255

İstanbul Asliye altıncı hukuk mahkemesinden:
Nuriye tarafından kocası Samatya sancaktar Hayrettin mahallesi Pamukçu sokak 32 No. da Halil aleyhine açılan boşanma davasında müddeaaleyhin ikametgâhı meçhul olduğu tebliğ varakasına mübaşir tarafından verilen meşruhattan anlaşılmış ve dava arzuhalinin on beş gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş ve arzuhalin bir nüshası da mahkeme divanhanesine asılmış bulunduğundan ilân tarihinden itibaren 935/1717 No. ile on gün içinde cevap verilmesi lüzumu tebliğ yerinde ilân olunur. M. 497

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

		Muhammen değeri Lira
RÜSTEMPAŞA :	Uzunçarşı caddesi eski 24-26, yeni 393 sayılı dükkânın tamamı.	3000
EDİRNEKAPI :	Hacı İlyas Mumhane caddesi eski yeni 1 sayılı evin 1/2 payı.	150
EMİNÖNÜ :	Şeyh Geylâni Arabacılar sokak eski 39 yeni 33 sayılı dükkân ve odanın 100/1440 payı.	938
MERCAN :	Rizapaşa mahallesi Fincancılar yokuşu eski 41, yeni 22 sayılı dükkânın 3/4 payı.	1500
TOPHANE :	Hoca Ali mahallesi Hoca Ali sokağı yeni 35 sayılı evin 1/3 payı.	626
BÜYÜKÇARŞI :	Ressam Basmacılar sokağı yeni 49 sayılı dükkânın tamamı.	188

Yukarıda yazılı mallar 10/12/935 Salı günü saat 12,30 da açık arttırma ve mübadil ikinci tertib tasfiye vesikasile satılacaktır. İsteklilerin % de yedi buçuk pey akçelerini saat 12 den evvel yatırarak İdarede müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (B.) (7422)

RCA

Dünya Radyo Sanayiini felce uğratan yeni bir keşif

ÇELİK

Radyo Lâmbaları...

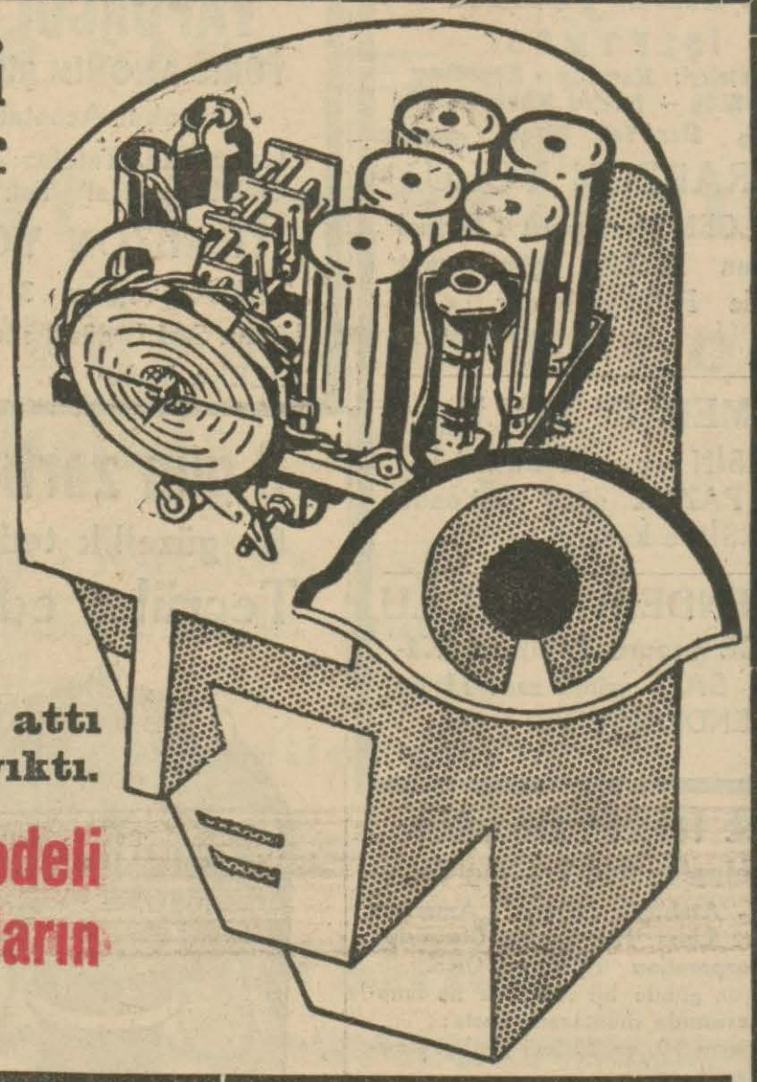

Her zaman Radyo tekniğinin bütün yeniliklerini makinalarında en evvel tatbik eden R. C. A. radyosu, 1936 modeli ile dünyayı hayrete düşüren bir yeniliği daha ortaya attı ve cam lâmbaların saltanatını yıktı.

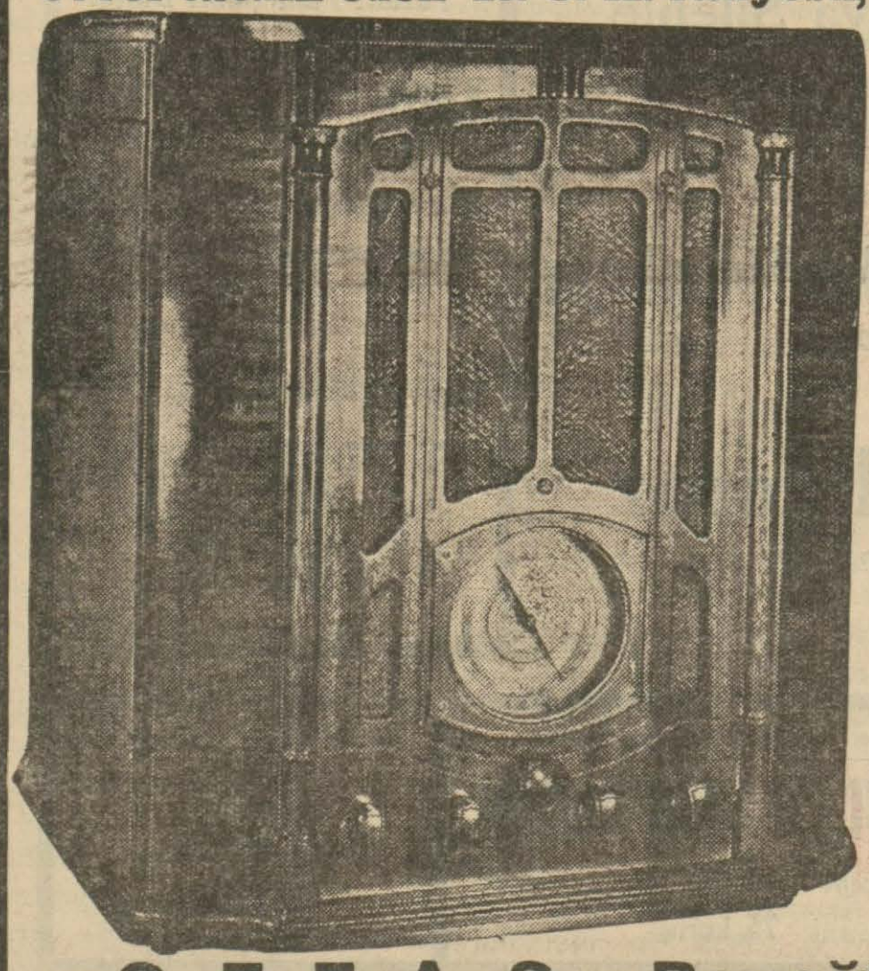

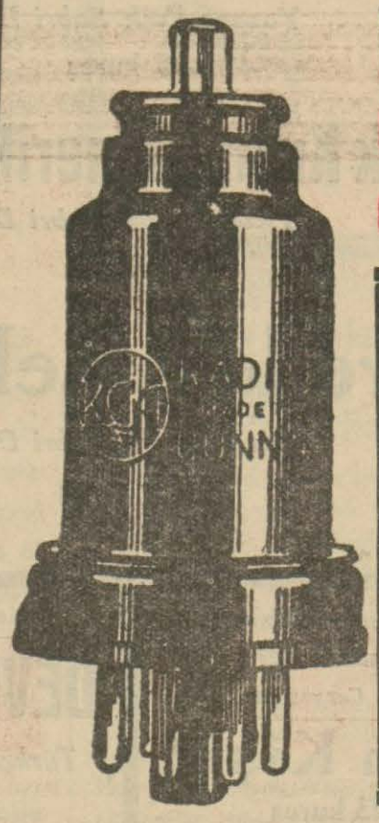

R. C. A. 1936 Modeli ÇELİK lâmbaların devrini açıyor.

ÇELİK lâmba yarının lâmbasıdır ve Radyo tekniğinin en son keşfidir. Çelik lâmba bütün neşriyatı KAT'Î bir sadakatle zapteder, pürüz ve parazitleri ortadan kaldırır ve sesin canlı ahengini aynen muhafaza eder. **ÇELİK** lâmba 1936 Modeli **R. C. A.** Radyosunu **GÖZLÜ** ve **BEYİNLİ** bir insan haline sokmuştur. 1636 Modeli **ÇELİK** lâmbalı **R. C. A.** Radyosunu işittiğiniz andan itibaren başka Radyoyu dinlemeğe tahammül edemiyeceksiniz.

O. T. T. A. S. Beyoğlu, istiklâl caddesi Tokatlıyan karşısında

KOZMİN

HER SENE BİR ÇOK KİMSELERE ZENGİN İKRAMİYELER DAĞITAN

Türk Maarif Cemiyetinin

Büyük Eşya Piyangosu

6/12/935 de çekiliyor.

ikramiye : 15400 Lira

BİR BİLET BİR LİRADIR. BÜTÜN PİYANGO SATICILARINDA BULUNUR. (5264)

1936 Yılı

TAKVİMİ RAGIP

13 ncü yıl

1 Birincikânunda her yerde arayınız

Herkese lâzım olan lüzumlu malûmat, takvim, muhtıra

TAKVİMİ RAGIP'ın malûmat kısmı en son istatistikleri ve son nüfus sayımı neticesini, mühim kanunları, sıhhî bilgileri ve posta, tren, vapur tarifelerini ihtiva etmesi dolayısile küçük bir ansiklopedi mahiyetindedir.

Arabî ay başlangıçları, dinî günler ve namaz vakitlerini en doğru olarak gösterir. Fiyatı ciltsiz 25, ciltli 35 kuruştur. Taşraya 10 kuruş posta ücreti ilâve olunur.

İstanbul: KANAAT KİTABEVİ

İstanbul belediyesi ilânları

Fındıklıda 13 üncü mektebin bahçesine dikilecek anıt

Keşif bedeli 2462 lira 24 kuruş olan Fındıklıda 13 üncü mektebin bahçesine dikilecek anıt inşası açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakı şartnamesi ve bu işe ait diğer evrak Levazım müdürlüğünde görülür. Eksiltmeye girmek istiyenler 1500 liralık buna benzer iş yaptığına dair İstanbul Bayındırlık direktörlüğünden tasdik ettirilmiş ehliyet vesikası ve 185 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber 6/12/935 Cuma günü saat 15 te Daimî encümende bulunmalıdır. (7694)

★

İstanbul Belediyesinden: Motörlü nakil vasıtalarının mutat olan senelik muayenelerini vaktinde yaptırmıyan kimselerin cezalandırılacaklarına dair Daimî encümence karar altına alınan Belediye tenbihi aşağıya yazılmıştır. İlân olunur.

Tenbihi beledî : Motörlü nakil vasıtalarının fennî muayeneleri için her sene Belediyece tesbit edilecek güalerde sahibi bulundukları vasıtaları muayene ettirmek üzere müracaat etmiyenler umuru belediyeye müteallik ahkâmı cezaiye kanunu mucibince cezalandırılacaklardır. (B.) (7619)

Haydarpaşa Lisesinden:

Yatı talebemizin 2 ci taksit ödeme tarihi 1 Birinci kânun 935 dir. Taksitlerin o zamana kadar yatırılması ilân olunur. "7426„

Kuştüyünün kilosu **75** kuruş
Kuştüyü yastık **75** „
Şilte, yorgan, yastık takımı **25** liradır.
Kuştüyü kumaşlarının her rengi bulunur. Çakmakçılar, Sandalyacılar sokak No. 18

PAK YAĞCI

S. HAYLOGLU

İstanbul Balıkpazar caddesi No. 10

TELEFON: 21530

Yağ meselesi halledilmiştir.

... Ticarethanemde satılan bilûmum malların pak ve hilesiz olduğunu sureti kat'iyyede temin ederim.

1 Kânunuevvel 935 den itibaren halihazırdaki fiatlere zam yapmaksızın % 10 tenzilât yapacağımı arz ile bir defa teşrifleri menfaatleri iktizasındandır.

Harb Akademisi Satınalma Komisyonu Başkanlığından:

Harb Akademisi eratının kışlık ihtiyacı olan aşağıda cins ve miktar ve muhammen fiatı yazılı yaş sebze açık eksiltme ile münakasaya konulmuştur. Muhammen fiatı 34 liradır. Münakasa 4 Birinci kânun 935 Çarşamba günü saat 15 te Harb akademisi Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere her gün saat 14 den 17 ye kadar Akademi satınalma komisyonuna gelmeleri bildirilir. (7340)

Kilo	Cinsi	Muhammen fiatı
3000	Lahana	2,50
5000	Pırasa	2,50
5000	Ispanak	5

Sahibi : Necmeddin Sadık Umumî neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam matbaası